

QƏRAR

№ 3-23/3-4-8/2025

Bakı şəhəri

09 aprel 2025-ci il

“Sektorlar üzrə strateji planların və büdcə planlarının tərtibinə dair metodoloji Təlimat”ın təsdiq edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin [2009-cu il 9 fevral tarixli 48 nömrəli](#) Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi haqqında Əsasnamə”nin 7.11-ci bəndini və 21-ci hissəsini rəhbər tutaraq, “Azərbaycan Respublikasında sektorlar üzrə strateji planların hazırlanması Qaydası”nın təsdiq edilməsi və “Azərbaycan Respublikasında büdcə təşkilatlarının sektor strateji planlarının hazırlanması Qaydası”nın təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2018-ci il 28 dekabr tarixli 571 nömrəli Qərarının ləğv edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin [2024-cü il 22 noyabr tarixli 491 nömrəli](#) Qərarının 3.1-ci bəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin Kollegiyası

qərara alır:

1. “Sektorlar üzrə strateji planların və büdcə planlarının tərtibinə dair metodoloji Təlimat” təsdiq edilsin (əlavə olunur).

2. Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin (bundan sonra – Nazirlik) Aparatının Ortamüddətli xərclər çərçivəsinin hazırlanması mərkəzi:

2.1. bu Qərarın üç gün müddətində Azərbaycan Respublikasının Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edilməsi üçün Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyinə təqdim edilməsini təmin etsin;

2.2. bu Qərarın icrasından irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

3. Nazirliyin Aparatının İctimaiyyətlə əlaqələr və vətəndaş müraciətləri ilə iş şöbəsinə tapşırılsın ki, bu Qərarın Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildikdən (Azərbaycan Respublikası Prezidentinin [2023-cü il 6 oktyabr tarixli 2328 nömrəli](#) Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “İcra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının layihələrinin hazırlanması, razılaşdırılması, qəbul edilməsi və dərc edilməsi qaydası haqqında Əsasnamə”nin 5.5-ci bəndi nəzərə alınmaqla) sonra 72 saat müddətində rəsmi dövrü mətbu nəşrdə dərc edilməsi və Azərbaycan Dövlət İnformasiya Agentliyinin (AZƏRTAC-ın) informasiya ehtiyatında, eləcə də qüvvəyə mindiyi gündən Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin internet informasiya ehtiyatında yerləşdirilməsi üçün zəruri tədbirlərin görülməsini təmin etsin.

4. Nazirliyin Aparatının Müasir texnologiyalar və innovasiyalar şöbəsi Nazirliyin aidiyyəti struktur bölmələri ilə razılaşdırmaqla “Sektorlar üzrə strateji planların və büdcə planlarının tərtibinə dair metodoloji Təlimat”da qeyd edilən məlumatların mübadiləsinin, habelə sektorlar üzrə strateji planların və büdcə planlarının, o cümlədən büdcə göstəricilərinin rəsmi protokollarla razılaşdırılması prosesinin avtomatlaşdırılması məqsədilə 2025-ci ilin sonunadək zəruri tədbirlərin həyata keçirilməsini təmin etsin.

5. Bu Qərarla dəyişiklik Azərbaycan Respublikası Prezidentinin [2023-cü il 6 oktyabr tarixli 2328 nömrəli](#) Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “İcra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının layihələrinin hazırlanması, razılaşdırılması, qəbul edilməsi və dərc edilməsi qaydası haqqında Əsasnamə”nin 3.5-ci bəndinə uyğun edilə bilər.

Kollegiyanın sədri,
Azərbaycan Respublikasının
maliyyə naziri

Sahil Babayev

Mündəricat

- [Ümumi müddəalar](#)
  - [Əsas anlayışlar](#)
  - [Sektor üzrə ortamüddətli strateji siyasətin hazırlanması](#)
[Haşiyyə 1. Sektorun ortamüddətli strateji təhlili:](#)
  - [Təşkilatın sektor üzrə büdcə planının tərtibi](#)
  - [Tədbirlərin Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri ilə əlaqələndirilməsi](#)
  - [Proqram, altproqram və nəticə göstəricilərinin müəyyənləşdirilməsi](#)
[Haşiyyə 2. Uçot və hesabatlılığın təkmilləşdirilməsi üçün növbəti addımlar:](#)
  - [Sektor üzrə strateji planın tərtibi](#)
  - [Sektor üzrə strateji və büdcə planının, o cümlədən büdcə göstəricilərinin razılaşdırılması](#)
  - [Sektor üzrə strateji plan çərçivəsində fiskal risklərin idarə edilməsi](#)
  - [Hesabatlılıq və monitoring](#)
- Metodoloji Təlimata əlavələr
- [1 nömrəli əlavə](#)
  - [2 nömrəli əlavə](#)
  - [3 nömrəli əlavə](#)
  - [4 nömrəli əlavə](#)
  - [5 nömrəli əlavə](#)
  - [6 nömrəli əlavə](#)
  - [7 nömrəli əlavə](#)

Sektorlar üzrə strateji planların və büdcə planlarının tərtibinə dair metodoloji

T Ə L İ M A T

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bu Təlimat Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin (bundan sonra – Nazirlər Kabineti) [2024-cü il 22 noyabr tarixli 491 nömrəli](#) Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasında sektorlar üzrə strateji planların hazırlanması Qaydası"na (bundan sonra – Nazirlər Kabinetinin təsdiq etdiyi Qayda) uyğun olaraq hazırlanmışdır.

1.2. Bu Təlimatın məqsədi Ortamüddətli Xərclər Çərçivəsinin (bundan sonra – OMXÇ), proqram və nəticəəsaslı büdcə mexanizminin tətbiqi ilə əlaqədar ortamüddətli dövrdə büdcə xərclərinin strateji planlaşdırma ilə əlaqələndirilməsi, dövlətin maliyyə resurslarının konkret nəticələrin əldə edilməsinə hədəflənən proqramlar (o cümlədən altproqramlar), tədbirlər, fəaliyyət və layihələr (bundan sonra – tədbirlər) üzrə bölgüsünün təmin edilməsi üçün sektor üzrə strateji planın tərtib edilməsini, o cümlədən sektor üzrə büdcə planının hazırlanmasını, tədbirlərin Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri ilə əlaqələndirilməsinin, habelə həmin tədbirlər üzrə fiskal risklərin idarə edilməsinin əsas məsələlərini, sektor üzrə aparıcı qurum və sektorda fəaliyyəti olan təşkilatlar arasında koordinasiya işi təşkilini və hesabatlılığı, sektor üzrə strateji planların icra vəziyyətinin yoxlanılması və icmallaşdırılmış büdcə planları üzrə monitorinqin aparılması prosedurlarını, eləcə də proses üzrə təqvim və məlumat mübadiləsini əhatə edən metodoloji çərçivəni müəyyən etməkdir.

1.3. Bu Təlimat sektorda fəaliyyəti olan təşkilatların (aparıcı qurumun tabeliyində olan təşkilatlar istisna olmaqla) icrasına məsul olduqları tədbirlərin maliyyələşdirilməsi üçün ayrılmış büdcə vəsaitləri üzərində müstəqil sərəncamvermə hüquqlarını saxlamaqla büdcə planlarının hazırlanaraq təqdim edilməsi, həm də icrası ilə bağlı sektor üzrə aparıcı qurum qarşısında üfüqi koordinasiya qaydasında hesabatlılığın təmin edilməsi qaydalarını müəyyən edir.

1.4. Bu Təlimata əsasən Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi (bundan sonra – Maliyyə Nazirliyi) tərəfindən icmallaşdırılmış büdcə planlarının icrasının monitorinqi və sektor üzrə aparıcı qurum tərəfindən sektor üzrə strateji planın, o cümlədən strateji hədəflərə nail olunmasının icra vəziyyətinin yoxlanılması bu planlara daxil olan tədbirlərin icrası üçün nəzərdə tutulan büdcə vəsaitlərindən təyinatı üzrə səmərəli və effektiv istifadə olunmasına nəzarət edilməsi və həmin tədbirlər üzrə nəticə göstəricilərinə uyğun gözlənilən və ya nail olunması hədəflənən nəticələrə, habelə sektorlar üzrə strateji məqsədlərə çatmaq üçün tədbirlərin daxil olduğu proqramlar üzrə müəyyən edilmiş sektorlar üzrə strateji hədəflərə nail olunmasının icra vəziyyətinin hesabatlar və digər əsaslandırıcı sənədlər əsasında (kameral qaydada) yoxlanılması, həmçinin müvafiq sektorlarda OMXÇ-nin, proqram və nəticəəsaslı büdcə mexanizminin tətbiqi ilə bağlı islahatların həyata keçirilməsi zamanı yaranan problemlərin müəyyən edilməsi çərçivəsində aparılır.

Dövlət büdcəsindən və büdcədənəknər fondlardan ayrılan vəsaitlərin təyinatı üzrə istifadə olunması sahəsində qanunvericilikdə, o cümlədən Azərbaycan Respublikasının [İnzibati Xətalər Məcəlləsində](#) müəyyən edilmiş hüquq pozuntularının aşkar edilməsi, həmçinin maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti ilə əlaqədar təsdiq edilmiş qaydaların və digər normativ aktların tələblərinin pozulması ilə bağlı zəruri yoxlamalar (o cümlədən səyyar), audit və maliyyə nəzarəti tədbirləri, habelə qanunvericiliklə müəyyən olunmuş qaydada məhkəmə qərarlarına və hüquq mühafizə orqanlarının müraciətlərinə əsasən təftiş və yoxlamalar mövcud qanunvericiliyə əsasən buna səlahiyyəti olan dövlət qurumları tərəfindən həyata keçirilir.

2. Əsas anlayışlar

2.1. Bu Təlimatın məqsədləri üçün istifadə edilən əsas anlayışlar aşağıdakı mənaları ifadə edir:

2.1.1. **strateji istiqamətlər** – milli strategiya, dövlət proqramları və digər strateji sənədlərdə müəyyən edilən istiqamətlərlə əlaqələndirilmiş və sektorun inkişaf istiqamətlərini müəyyən edən əsas prioritet istiqamətlər;

2.1.2. **strateji məqsədlər** – strateji istiqamətlərlə əlaqələndirilmiş və sektorun inkişafının təmin edilməsi məqsədilə əsas strateji hədəfləri müəyyən edən məqsədlər;

2.1.3. **strateji hədəflər** – sektorun strateji məqsədlərinə nail olunması üçün həmin sektorun inkişafını xarakterizə edən göstəricilər əsasında proqramlar üzrə müəyyən edilən hədəflər;

2.1.4. **resurs** – tədbirin icrası üçün tələb olunan maddi və ya qeyri-maddi, həmçinin maliyyə və ya qeyri-maliyyə aktivlərinin və vasitələrinin məcmusu;

2.1.5. **proqram büdcə** – büdcə vəsaitlərinin proqram təsnifatına uyğun təsnifləşdirilmiş proqramlar, o cümlədən altproqram və tədbirlər üzrə bölgüsünə əsaslanan büdcə yanaşması;

2.1.6. **monitorinq** – sektor üzrə strateji plan, o cümlədən büdcə planı üzrə icra məlumatlarının müəyyən olunmuş qaydada toplanması yolu ilə həmin sektor üzrə strateji planda qarşıya qoyulmuş strateji məqsəd və hədəflərə nail olunması üçün icra edilmiş tədbirlərin və əldə olunmuş nəticələrin müəyyən edilmiş müddətlərdə nəzərdən keçirilməsi.

2.2. Bu Təlimatda istifadə olunan digər anlayışlar Azərbaycan Respublikası Prezidentinin [2018-ci il 24 avqust tarixli 235 nömrəli](#) Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Ortamüddətli xərclər çərçivəsinin hazırlanması Qaydası"nda (bundan sonra – "OMXÇ-nin hazırlanması Qaydası") və digər normativ hüquqi aktlarla müəyyən edilmiş mənaları ifadə edir.

3. Sektor üzrə ortamüddətli strateji siyasətin hazırlanması

3.1. Sektor üzrə strateji planın tərtibinin ilkin mərhələsində sektorun inkişafının strateji

istiqamətlərini, həmin istiqamətlərə uyğun strateji məqsəd və strateji (o cümlədən aralıq) hədəfləri müəyyənləşdirmək məqsədilə sektor üzrə aparıcı qurum tərəfindən sektor üzrə ortamüddətli strateji siyasət hazırlanır.

Sektor üzrə ortamüddətli strateji siyasət Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktları ilə təsdiq edilmiş sənədlərdə göstərilən qısa, orta və uzunmüddətli hədəflər, milli prioritetlər və ölkənin sosial-iqtisadi inkişaf konsepsiyası, eləcə də ortamüddətli büdcə çərçivəsi (bundan sonra – OMBÇ) nəzərə alınmaqla sektor üzrə müəyyən edilmiş ortamüddətli strateji məqsəd və hədəfləri, həmin məqsəd və hədəflərə nail olmaq üçün ortamüddətli dövrdə həyata keçiriləcək proqramların (o cümlədən altproqramların) və tədbirlərin istiqamətlərini, həmin proqramlar üzrə ortamüddətli dövrün hər ilinin sonuna gözlənilən nəticələri, habelə sektorda fəaliyyəti olan təşkilatlara aparıcı qurumun tövsiyələrini özündə əks etdirən bəyanatdır.

3.2. Sektor üzrə ortamüddətli strateji siyasət **“Giriş”, “Strateji istiqamət və məqsədlər”, “Əsas vəzifələr”, “Gələcəyə baxış”, “Strateji təhlil”, “Risk təhlili”, “Strateji hədəflər”, “Proqram və tədbirlər”** bölmələrindən ibarət strukturda hazırlanır.

3.3. Sektor üzrə ortamüddətli strateji siyasətin hazırlanması və həmin sektor üçün strateji məqsəd və hədəflərin müəyyən edilməsi üçün sektor üzrə aparıcı qurum müxtəlif təhlil alətləri vasitəsilə sektorun mövcud vəziyyətinin və ortamüddətli dövr üçün strateji təhlilini, habelə sektor qarşısında ortamüddətli dövrdə yarana biləcək risklərin təhlilini aparır.

3.4. Sektor üzrə aparıcı qurum sektorun inkişaf perspektivlərinin, prioritet strateji istiqamətlərin, strateji hədəf və məqsədlərin müəyyənləşdirilməsi məqsədilə strateji təhlilin aparılması üçün “GZİT” və ya digər təhlil alətlərindən istifadə edə bilər.

3.5. “GZİT” təhlili əsasında strateji təhlil ortamüddətli dövrdə sektorun mövcud inkişaf səviyyəsi və bu sektorun fəaliyyətinə təsir edən daxili və xarici amillər nəzərə alınmaqla sektor üzrə aparıcı qurum tərəfindən aparılır.

Daxili amillərə təşkilatlarda mövcud idarəetmənin vəziyyəti, təşkilati struktur, texniki və məlumat sistemləri (bazaları), təşkilatlarda çalışan əməkdaşların potensialı, habelə təşkilatların fəaliyyətinin maliyyə təminatı üçün resursların mövcudluğu və ya çatışmazlıqları kimi amillər aid edilir. Xarici mühitin təsir amillərinə mövcud iqtisadi şərait (o cümlədən maliyyə sabitliyi), qlobal rəqabət, demografik və texnoloji trendlərə əsaslanan coğrafi şərait və qanunvericilik sisteminə edilən dəyişikliklər daxildir.

Haşiyə 1. Sektorun ortamüddətli strateji təhlili:

Sektorun ortamüddətli strateji təhlili, o cümlədən mövcud inkişaf səviyyəsinin qiymətləndirilməsi müəyyən meyarlara uyğun seçilmiş göstəricilər əsasında aparılır. Bu göstəricilər mövcud resurslar çərçivəsində sektor üzrə strateji hədəflərə nail olunması səviyyəsinin ölçülməsi üçün istifadə olunur.

Nümunə: ali təhsildə əlçatanlığın və keyfiyyətin artırılması strateji hədəfinə (müəyyən edildiyi halda) nail olunmasının mövcud vəziyyəti qəbul olan tələbə sayı və onların ümumi orta müəffəqiyyət göstəriciləri əsasında müəyyən edilir.

Sektorun inkişafını təmin etmək məqsədilə qeyd olunan göstəricilər əsasında ortamüddətli strateji hədəflər, habelə ortamüddətli dövrün hər ilinin sonuna gözlənilən nəticələr müəyyən edilir. Təlimatın 3.1-ci bəndində qeyd olunan sektor üzrə proqram və tədbirlərin əsas istiqamətləri məhz, müəyyən edilmiş hədəflərə və onların nəticələrinə nail olunmasını şərtləndirməlidir.

Sektorda fəaliyyəti olan təşkilatlar (o cümlədən aparıcı qurum) isə qeyd olunan strateji hədəflər üzrə gözlənilən nəticələrə nail olmaq üçün formalaşdırılmış əsas istiqamətlərə və bu Təlimatın tələblərinə uyğun olaraq sektorun strateji siyasətində sektor üzrə aparıcı qurum tərəfindən müəyyən edilmiş proqramlar çərçivəsində icrasına məsul olduqları tədbirləri hazırlayır və öz büdcə planlarına daxil edirlər.

Beləliklə, bu qaydada tərtib olunmuş büdcə planları sektor üzrə müəyyən edilmiş strateji hədəflər üzrə gözlənilən nəticələrə nail olunmasını təmin etməlidir.

Strateji siyasətdə həmçinin, sektorun strateji inkişaf perspektivlərinin proqnozlaşdırılması zamanı sektor üzrə ortamüddətli resurs imkanları qiymətləndirilməli və büdcə planları məhz həmin resurs imkanları çərçivəsində tərtib olunmalıdır.

3.6. Sektorun risk təhlili sektor qarşısında ortamüddətli dövrdə yarana biləcək, habelə sektor üzrə ortamüddətli strateji hədəflərə nail olunmasına və maliyyə göstəricilərinə təsir edə biləcək risklərin sektor üzrə aparıcı qurum tərəfindən müəyyən edilməsi məqsədini daşıyır. Sektor üzrə aparıcı qurum apardığı risk təhlili nəticəsində aşkar edilmiş risklərin qarşılınması (mitiqasiya), o cümlədən təsirlərinin minimuma endirilməsi və ya sektorun fəaliyyətinin həmin risklərin yaranmasına səbəb olan faktorlara və dəyişikliklərə uyğunlaşdırılması (adaptasiya, nümunə: iqlim dəyişmələrinə dayanıqlılığını artırmaq üçün Milli Uyğunlaşma Planı) məqsədilə sektorda fəaliyyəti olan təşkilatların təkliflərini nəzərə almaqla sektor üzrə strateji hədəflərlə əlaqələndirilmiş və icrası zəruri olan preventiv tədbirlərin əsas istiqamətlərini müəyyən edir.

Sektorun risk təhlili aparıldığı zaman fiskal risklərin müəyyən edilməsi üçün Maliyyə Nazirliyinin Təlimatın 9.3-cü bəndində qeyd edilən təklif və tövsiyələri nəzərə alınır.

3.7. Sektor üzrə strateji və risk təhlillərinin aparılması məqsədilə əlavə dəstəyə ehtiyac duyulduqda sektor üzrə aparıcı qurum tərəfindən onun üçün dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş büdcə ayırmaları həddində büdcə və büdcədən-kənar vəsaitlər, habelə qanunla qadağan edilməyən digər mənbələr hesabına strateji və risk təhlillərinin aparılması və nəticələrinin hazırlanması işinə bu sahədə ixtisaslaşmış ekspertlər və ya məsləhətçi şirkət cəlb edilə bilər.

3.8. Strateji və risk təhlillərinin nəticələri əsasında sektorun inkişafı və fəaliyyətinin təmin edilməsi, habelə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktları ilə təsdiq edilmiş sənədlərdə (o cümlədən dövlət proqramları və strategiyalarda) müəyyənləşdirilmiş strateji məqsəd və hədəflərə nail olunması məqsədilə ortamüddətli dövr üçün müəyyən edilən milli xərc prioritetləri və sektorun inkişafının strateji istiqamətləri ilə əlaqələndirilmiş sektor üzrə strateji məqsəd və hədəflər müəyyən edilir.

3.9. Sektorun strateji məqsədi sektorda fəaliyyətin təmin olunması və onun inkişafı üçün müəyyən edilən strateji hədəfləri, habelə sektorun ortamüddətli dövrdə fəaliyyətindən əldə ediləcək nəticələri və həmin nəticələrdən faydalanması nəzərdə tutulan hədəf qruplarının maraqlarını təsvir edir.

Strateji siyasətdə həmçinin strateji məqsədə çatmaq üçün sektorun fəaliyyəti olan təşkilatların vəzifələri və sektorun gələcək mövqeyi, ortamüddətli dövrdə əldə edilməsi nəzərdə tutulan nəticələrin qısa təsviri barədə gələcəyə baxış müəyyən edilir.

3.10. Sektorun strateji məqsədlərinə və sektor üzrə əldə edilməsi hədəflənən nəticələrə nail olmaqdan ötrü sektor üzrə büdcə planlarını icra edən təşkilatların həmin sektordakı fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun olaraq sektor üzrə aparıcı qurum tərəfindən proqramlar üzrə sektorun ortamüddətli dövrdə strateji hədəflər müəyyən edilir.

Strateji hədəflərin göstəriciləri üzrə nəticələrin müəyyən edilməsi metodları:

- 1) ortamüddətli dövr üçün illər üzrə müsbət və ya mənfəi istiqamətli artım dinamikasının müəyyən edilməsi;
- 2) hər il üçün konkret hədəf göstəricilərinin müəyyən edilməsi;
- 3) sektorun inkişaf hədləri daxilində hədəf lövbərlərinin təyin edilməsi.

Birinci metod vasitəsi ilə inkişaf dinamikası müsbət və ya mənfəi istiqamətli olan göstəricilər üzrə strateji hədəflər müəyyən edilərək, artan və ya azalan tendensiya əsasında müəyyən edilir. Məs: ali təhsil alanların sayındakı dinamikanın müsbət istiqamətli olması hədəflənir, yəni strateji hədəf artım tendensiyası üzrə müəyyənləşdirilir, ölkə üzrə onkoloji xəstələrin sayındakı dinamikanın isə mənfəi istiqamətli olması hədəflənir, yəni strateji hədəf azalma tendensiyası üzrə müəyyən edilir.

İkinci metod vasitəsilə sektor üzrə ortamüddətli dövrdə hər il üçün strateji hədəflər konkret hədəf göstəriciləri üzrə müəyyən edilir.

Üçüncü metod vasitəsilə sektorun fəaliyyətində nail oluna biləcək maksimum inkişaf hədləri müəyyən edilir və bu hədlər daxilində hədəf lövbərləri səviyyəsində saxlanılmaqla, yəni nail oluna biləcək hədəf göstəricisindən aşağı olmamaq şərtilə ortamüddətli dövrdə hər il üçün müəyyən edilən göstəricilər üzrə strateji hədəflər müəyyənləşdirilir.

3.11. Sektor üzrə strateji hədəf spesifik, ölçülə bilən və mövcud resurslar çərçivəsində əldə edilə bilən olmalı, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktları ilə təsdiq edilmiş sənədlərdə (o cümlədən dövlət proqramları və strategiyalarda) müəyyənləşdirilmiş strateji məqsəd və hədəflərə, habelə müvafiq sektorun strateji məqsədlərinə nail olunmasını təmin etməlidir.

3.12. Sektorun strateji hədəflərinə nail olunması üçün sektorda fəaliyyəti olan təşkilatların təklifləri və ya sektor üzrə aparıcı qurumun təşəbbüsü əsasında həmin təşkilatlarla razılaşdırmaqla, bu təşkilatların icrasına məsul olduqları tədbirlərin daxil olduğu müvafiq altproqramlar üzrə aralıq hədəflər də müəyyən edilə bilər.

3.13. Sektor üzrə müəyyən edilmiş strateji hədəflərə nail olmaq üçün sektor üzrə aparıcı qurum tərəfindən sektorda icrası nəzərdə tutulan tədbirlərin əsas istiqamətləri, habelə eyni strateji hədəfə nail olunmasını təmin edən tədbirlərin təsnifləşdirildiyi proqramlar, həmçinin altproqramlar müəyyənləşdirilərək sektor üzrə ortamüddətli strateji siyasətə daxil edilir. Strateji siyasətdə eyni zamanda icrası nəzərdə tutulan proqramların, o cümlədən altproqramların aydın, qısa təsviri və məqsədləri qeyd olunur.

3.14. Sektor üzrə aparıcı qurum Təlimatın 3.1-3.13-cü bəndləri əsasında, həmçinin Təlimatın 10.9-cü bəndində qeyd edilən ötən ilin icra nəticələrini və Maliyyə Nazirliyinin iş qaydasında təqdim etdiyi təklif və tövsiyələri nəzərə almaqla sektorun strateji və aralıq hədəflərini, proqramlarını, altproqramlarını və sektor üzrə strateji plana daxil olan tədbirlərin əsas istiqamətlərini müəyyən edərək sektor üzrə ortamüddətli strateji siyasətini, o cümlədən investisiyayönümlü layihələrə dair təkliflərini hazırlayır və Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi (bundan sonra – İqtisadiyyat Nazirliyi) ilə razılaşdırmaqla cari il mayın 1-dək həmin sektorda fəaliyyəti olan təşkilatları məlumatlandırır, yaxud da bəyanat formasında öz rəsmi internet sahifəsində yerləşdirir.

3.15. Cari il ərzində Təlimatın 3.1-ci bəndində qeyd olunan strateji sənədlərdə və ya sosial-iqtisadi inkişaf konsepsiyasında, habelə sektorun fəaliyyətini tənzimləyən qanunvericilik aktlarında və milli xərc prioritetlərində dəyişikliklər olduğu halda sektor üzrə aparıcı qurum İqtisadiyyat Nazirliyinin sektorun strateji hədəfləri ilə bağlı təklif və tövsiyələrini də nəzərə almaqla Təlimatın 3.14-cü bəndində qeyd edilən sektor üzrə ortamüddətli strateji siyasətə, o cümlədən sektorun proqramlar üzrə müəyyən edilmiş strateji hədəflərinə və həmin hədəflərin göstəriciləri üzrə nəticələrə, habelə altproqramlar üzrə aralıq hədəflərə və həmin aralıq hədəflərin göstəriciləri üzrə nəticələrə dəyişikliklər edərək bu barədə sektorda fəaliyyəti olan təşkilatlara məlumat verir, yaxud dəqiqləşdirilmiş sektor üzrə ortamüddətli strateji siyasəti öz rəsmi internet sahifəsində yerləşdirir.

4. Təşkilatın sektor üzrə büdcə planının tərtibi

4.1. Sektorda fəaliyyəti olan və həmin fəaliyyəti sektorun daxil olduğu büdcə xərclərinin funksional təsnifatının müvafiq bölməsində maliyyələşdirilən təşkilat, o cümlədən sektor üzrə aparıcı qurum "OMXÇ-nin hazırlanması Qaydası"nın 5.4-cü bəndində qeyd edilən təlimat məktubuna, həmçinin bu Təlimatın 3.14-cü bəndində qeyd edilən sektor üzrə ortamüddətli strateji siyasətə uyğun olaraq sektor üzrə icrasına məsul olduğu tədbirlər üzrə büdcə planının (5 nömrəli əlavə), o cümlədən büdcə sifarişlərinin keyfiyyətlə hazırlanmasına və Təlimatda müəyyən edilmiş vaxtda aidiyyəti üzrə təqdim edilməsinə məsuldur.

4.2. Sektor üzrə büdcə planı sektor üzrə strateji planda müəyyən edilən hədəflərə nail olmaq üçün ortamüddətli dövrdə həyata keçiriləcək tədbirləri, o cümlədən yeni siyasət təşəbbüslərini (YST-ləri), onların maliyyələşmə mənbələrini, eləcə də icrasını müxtəlif meyarlar əsasında ölçə bilən nəticə göstəricilərini ehtiva edir.

4.3. Sektorlar üzrə büdcə planları hər bir sektor üzrə spesifik olmaqla, özündə ölçülə bilən tədbirləri (habelə Təlimatın 4.5-ci bəndində göstərilən tədbirləri), habelə büdcə planında əks olunan tədbirlərin icrasından əldə ediləcək nəticələri əks etdirməli və sektorun strateji məqsəd və hədəflərinə nail olunmasını təmin etməlidir.

4.4. Sektor üzrə büdcə planına sektor üzrə strateji planın strateji hədəflərinə nail olunmasını birbaşa və ya dolayı yolla təmin edən, real vəziyyətə uyğun və Təlimatın 6.19-cü bəndinə əsasən müəyyənləşdirilən nəticə göstəriciləri əsasında ölçülə bilən tədbirlər (habelə Təlimatın 4.5-ci bəndində göstərilən tədbirlər) daxil edilir.

4.5. Maddi-texniki bazanın təkmilləşdirilməsi, təşkilatın insan resurslarının sosial-müdafiəsi, həmçinin dəstək tədbirləri və bu qəbildən olan, icrasının nəticə göstəriciləri əsasında ölçülməsi mümkünsüz olan digər tədbirlər də sektor üzrə büdcə planına daxil edilir.

4.6. Maliyyə Nazirliyi OMBÇ əsasında sektorda fəaliyyəti olan hər bir təşkilat üçün dövlət büdcəsinin vəsaitləri hesabına maliyyələşdirilən xərclər, o cümlədən mövcud və davam etməkdə olan proqramlar üzrə xərclərin baza proqnozlarını, həmçinin YST-lər üzrə yuxarı hədləri müəyyən edir və bu barədə məlumatları Təlimatın 4.1-ci bəndində qeyd edilən təlimat məktubuna daxil edərək cari il mayın 1-dək sektorda fəaliyyəti olan təşkilatlara, o cümlədən həmin sektor üzrə aparıcı quruma və publik hüquqi şəxslərə göndərir.

4.7. Sektorda fəaliyyəti olan təşkilat, o cümlədən sektor üzrə aparıcı qurum Maliyyə Nazirliyinin təlimat məktubunda həmin təşkilat (qurum) üçün müəyyənləşdirilmiş yuxarı hədlər daxilində sektordakı fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun icrasına məsul olduğu mövcud və davam edən tədbirlərin maliyyələşdirilməsi üçün büdcə sifarişlərini, habelə növbəti ildən etibarən icrası nəzərdə tutulan YST-lərin maliyyələşdirilməsi üçün tələb

olunan vəsaitə dair proqnozlarını, eləcə də həmin tədbirlərin, o cümlədən YST-lərin icrasını müxtəlif meyarlar əsasında ölçə bilən nəticə göstəricilərinə, habelə ötən il istifadə edilmiş, cari il üçün gözlənilən və növbəti illər üçün proqnozlaşdırılan maliyyə vəsaitlərinin məbləğlərinə uyğun olaraq ötən dövrdə əldə edilmiş, cari və ortamüddətli dövrdə nail olunması gözlənilən və ya hədəflənən nəticələrə dair məlumatları hazırlayaraq sektor üzrə büdcə planını tərtib edir.

4.8. Sektorda fəaliyyəti olan təşkilat, o cümlədən sektor üzrə aparıcı qurum mövcud və davam edən tədbirlərə dair növbəti illər üçün büdcə sifarişlərini aşağıda qeyd edilən hallar nəzərə alınmaqla hazırlayır:

4.8.1. büdcə sifarişləri cari ilin təsdiq edilmiş dövlət büdcəsində nəzərdə tutulan mövcud və ortamüddətli dövr ərzində **icrası davam edəcək tədbirlər** üçün cari ildə nəzərdə tutulan mal, iş və xidmətlərin mövcud həcmnin və keyfiyyətinin saxlanılması, habelə sosial islahatların tətbiq edildiyi dövrdə əməyin ödənişi xərclərinin maliyyələşdirilməsi, eləcə də siyasət dəyişikliyi olmadan digər xərc istiqamətləri üçün tələb olunan resurslar üzrə müəyyən edilir;

4.8.2. növbəti il üçün təsdiq edilmiş və ortamüddətli dövr ərzində davam edəcək YST-lərin maliyyələşdirilməsi üçün tələb olunan resurslar, növbəti il ərzində ortamüddətli dövr üçün hazırlanan büdcə sifarişlərində mövcud və davam edən tədbirlərə dair xərclərə daxil edilir;

4.8.3. cari ilin təsdiq edilmiş dövlət büdcəsində nəzərdə tutulan, lakin maliyyələşdirilməsi icrasına məsul olan qurum üçün ayrılmış büdcə vəsaiti hesabına deyil, bölüşdürülməmiş vəsaitlər hesabına aparılan, eləcə də növbəti ildə maliyyələşdirilməsi icrasına məsul olan quruma dövlət büdcəsindən birbaşa ayrılan vəsait hesabına nəzərdə tutulan tədbirlərin növbəti illərdə icrası üçün tələb olunan resurslar, cari ildə həmin tədbirlər üzrə xərclərin faktiki icra edilmiş məbləği nəzərə alınmaqla növbəti illərin büdcə sifarişlərində mövcud və davam edən tədbirlərə dair xərclərə daxil edilir;

4.8.4. "**Büdcə sistemi haqqında**" Azərbaycan Respublikası Qanununun 23-cü maddəsinə əsasən cari ilin təsdiq edilmiş dövlət büdcəsinə yenidən baxılması zamanı Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktları ilə təsdiq edilmiş və icrasına cari büdcə ilində başlanılan, maliyyələşdirilməsi icrasına məsul olan qurum üçün nəzərdə tutulan büdcə ayırmaları və ya ehtiyat fondlardan cəlb edilən, yaxud bölüşdürülməmiş vəsaitlər hesabına aparılan yeni tədbirlərin növbəti illərdə icrası üçün tələb olunan resurslar növbəti illərin büdcə sifarişlərində mövcud və davam edən tədbirlərə dair xərclərə daxil edilir;

4.8.5. cari ilin təsdiq edilmiş dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmayan, lakin cari büdcə ili ərzində Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktları ilə təsdiq edilmiş, icrasına cari büdcə ilində başlanılan və maliyyələşdirilməsi ehtiyat fondlardan cəlb edilən və ya bölüşdürülməmiş vəsaitlər hesabına aparılan, habelə növbəti ildə maliyyələşdirilməsi icrasına məsul olan quruma dövlət büdcəsindən birbaşa ayrılan vəsait hesabına nəzərdə tutulan yeni tədbirlərin növbəti illərdə icrası üçün tələb olunan resurslar cari ildə xərclərin faktiki icra edilmiş məbləği nəzərə alınmaqla növbəti illərin büdcə sifarişlərində mövcud və davam edən tədbirlərə dair xərclərə daxil edilir;

4.8.6. "**Büdcə sistemi haqqında**" Azərbaycan Respublikası Qanununun 18.4-cü və 23-cü maddələrinə əsasən cari ilin dövlət büdcəsinə, habelə müvafiq sektorun fəaliyyətini tənzimləyən qanunvericilik aktlarına edilən dəyişikliklər növbəti illər üçün mövcud və davam edən tədbirlərə dair büdcə sifarişlərinin hazırlanması zamanı nəzərə alınır;

4.8.7. əsaslı vəsait qoyuluşu hesabına icra edilmiş investisiya və infrastruktur layihələri tamamlandıqdan, infrastruktur obyektləri və digər aktivlər istismara verildikdən sonra onların saxlanması və xidmət xərclərinin, habelə dövlət büdcəsi vəsaiti hesabına maliyyələşdirilməsi nəzərdə tutulan digər xərclərin icrası üçün tələb olunan resurslar növbəti illərin büdcə sifarişlərində mövcud və davam edən tədbirlərə dair xərclərə daxil edilir;

4.8.8. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktları ilə təsdiq edilmiş sənədlərdə Tədbirlər Planı ilə təsdiq edilmiş icrası ortamüddətli dövrdə nəzərdə tutulan və ya müddətsiz olaraq davam edəcək yeni tədbirlərin icrası üçün tələb olunan resurslar növbəti illərin büdcə sifarişlərində mövcud və davam edən tədbirlərə dair xərclərə daxil edilir;

4.8.9. sektorda fəaliyyəti olan təşkilatlar tərəfindən təklif edilən və ya Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktları ilə təsdiq edilmiş sənədlərdə müəyyənləşdirilmiş, növbəti illərdə təkrarlanması nəzərdə tutulmayan və bir büdcə ili ərzində icra edilən tədbirlər üçün tələb olunan resurslar növbəti il üçün mövcud və davam edən tədbirlərə dair büdcə sifarişlərinə daxil edilmir;

4.8.10. mövcud və davam edən tədbirlərin icrası üçün nəzərdə tutulan, eyni zamanda mövcud həcmdə və keyfiyyətdə saxlanılmış resursların (mal, iş və xidmətlərin) müqavilə qiymətlərindəki dəyişikliklər, habelə qiymətləri (tarifləri) dövlət tərəfindən tənzimlənən malların (işlərin, xidmətlərin) Azərbaycan Respublikası Tarif (qiymət) Şurasının Qərarları ilə müəyyən edilmiş tariflərə uyğun olaraq qiymətlərindəki dəyişikliklər büdcə sifarişlərində nəzərə alınır;

4.8.11. istismar müddəti başa çatmış, yararsız qeyri-maliyyə aktivlərinin yenilənməsi üçün tələb olunan resurslar əsaslandırıcı sənədlər təqdim edilməklə növbəti illərin büdcə sifarişlərində mövcud və davam edən tədbirlər üzrə xərclərə daxil edilir;

4.8.12. mövcud və davam edən tədbirlərin icrası üçün nəzərdə tutulan mal, iş və xidmətlərin eyni keyfiyyətdə saxlanılmaq şərtilə həcmnin artırılması üçün tələb olunan resursların əldə edilməsi xərcləri növbəti illərin büdcə sifarişlərinə daxil edilir;

4.8.13. növbəti illərin büdcə sifarişlərində mövcud və davam edən tədbirlər üzrə xərclərin maliyyə təminatı hesablanarkən əsas makro-iqtisadi göstəricilər nəzərə alınmalıdır (inflyasiyanın səviyyəsi, valyuta məzənnəsi, minimum əməkhaqqının məbləği və s.).

4.9. YST-lər ortamüddətli dövr ərzində dövlət və icmal büdcələrin vəsaitləri hesabına həyata keçirilməsi təklif olunan yeni tədbirləri, habelə icrası davam edən tədbirlərin təkmilləşdirilməsini və ya ixtisarını ehtiva edir (**7 nömrəli əlavə**).

4.10. Sektorda fəaliyyəti olan təşkilat, o cümlədən sektor üzrə aparıcı qurum YST-lərə dair növbəti illər üçün büdcə sifarişlərini aşağıda qeyd edilən hallar nəzərə alınmaqla hazırlayır:

4.10.1. cari ilin təsdiq edilmiş dövlət büdcəsində nəzərdə tutulan və icrası davam edən tədbirlərin növbəti illərdə icrası üçün tələb olunan mal, iş və xidmətlərin keyfiyyətcə yeni növ mal, iş və xidmətlərlə əvəz edilməsi, habelə yeni növ mal, iş və xidmətlərin büdcə vəsaiti hesabına satın alınması üçün tələb olunan resurslar növbəti il büdcə sifarişlərində YST-lərə dair xərclərə daxil edilir;

4.10.2. Sektorda baş verən siyasət dəyişikliyinə uyğun olaraq sektorda fəaliyyəti olan təşkilatlar tərəfindən təklif edilən davamlı və ya icrası bir büdcə ili üzrə nəzərdə tutulan yeni tədbirlərin icrası üçün tələb olunan resurslar həmin tədbirlərin davam etmə müddətləri nəzərə alınmaqla növbəti illərin büdcə sifarişlərində YST-lərə dair xərclərə daxil edilir;

4.10.3. sektorda fəaliyyəti olan təşkilatlar tərəfindən təklif edilən və mövcud tədbirlərin təkmilləşdirilməsini və ya ixtisarını, yaxud onların maliyyələşdirilməsi üçün tələb olunan maliyyə vəsaitlərinin azaldılmasını nəzərdə tutan yeni tədbirlərin icrası üçün tələb olunan resurslar növbəti illərin büdcə sifarişlərində YST-lərə dair xərclərə daxil edilir.

4.11. Sektorda fəaliyyəti olan təşkilat tərəfindən təklif olunan YST-lər hüquqi, texniki və iqtisadi cəhətdən yetərinə əsaslandırılmış olmalı (həyata keçirilməyə hazır olması, sosial və iqtisadi baxımdan əlverişli olması), Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktları ilə təsdiq edilmiş sənədlərdə müəyyənləşdirilmiş aktual hesab edilən strateji hədəflərə, milli xərc prioritetlərinə uyğun olmalı, habelə sektor üzrə strateji hədəfə (və ya hədəflərə) nail olunmasını təmin etməlidir.

4.12. Təklif olunan YST-lərin qəbul edilməsi zərurətləri, izahatlar, əsaslandırıcı sənəd və maliyyə təminatına dair büdcə sifarişləri üzrə hesablamalar sektor üzrə büdcə planına əlavə edilir.

4.13. Təklif olunan YST-nin sayı 1-dən çox olduqda sektorda fəaliyyəti olan təşkilatlar, o cümlədən aparıcı qurum tərəfindən təqdim edilən YST-lər prioritetlik dərəcəsinə görə sıralanır və hər bir YST-nin təsviri formasında (**7 nömrəli əlavə**) prioritetlik dərəcəsi arəb rəqəmləri ilə qeyd edilir.

4.14. Sektorda fəaliyyəti olan təşkilatlar tərəfindən təklif edilən və ya Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktları ilə təsdiq edilmiş sənədlərdə müəyyənləşdirilmiş, növbəti illərdə təkrarlanması nəzərdə tutulmayan və bir büdcə ili ərzində icra edilən tədbirlər üçün tələb olunan resurslar əsaslandırıcı sənədlər təqdim edilməklə müvafiq qaydada büdcə planına daxil edilir.

4.15. Sektor üzrə büdcə planında icrası nəzərdə tutulan mövcud və davam edən tədbirlər və YST-lər, habelə növbəti illərdə təkrarlanması nəzərdə tutulmayan və bir büdcə ili ərzində icra edilən tədbirlər üzrə büdcə sifarişlərinin məbləğləri Nazirlər Kabinetinin [2018-ci il 11 oktyabr tarixli 440 nömrəli](#) Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının vahid büdcə təsnifatı"na (bundan sonra – vahid büdcə təsnifatı) daxil olan büdcə xərclərinin mövcud təsnifatlarının bütün səviyyələri üzrə qeyd edilir və büdcə sifarişlərinə dair hesablamalar və əsaslandırıcı sənədlər sektor üzrə büdcə planına əlavə edilir.

4.16. Ortamüddətli dövr üçün büdcə sifarişləri sektor üzrə büdcə planına daxil olan tədbirlərin icrasından gözlənilən və ya nail olunması hədəflənən nəticələrə, habelə həmin tədbirlərin icrası üçün tələb olunan vəsaitlərin real məbləğlərinə uyğun olaraq hazırlanır.

4.17. Maliyyə vəsaiti tələb etməyən, lakin sektor üzrə müəyyən edilmiş strateji hədəflərə nail olunmasını təmin edən tədbirlər sektor üzrə aparıcı qurumun təşəbbüsü və ya həmin tədbirlərin icrasına məsuliyyət daşıyan sektorda fəaliyyəti olan təşkilatların təklifləri əsasında sektor üzrə strateji planda müvafiq program və altprogramlarda təsnifləşdirilməklə sektor üzrə büdcə planlarına daxil edilir.

Nümunə: strateji hədəf kimi müəyyən edildiyi halda təhsildə əlçatanlığın səviyyəsinin artırılması üzrə strateji hədəfə nail olunması üçün tədrisin onlayn qaydada keçirilməsi tədbiri təhsil müəssisələrinə uzaq məsafələrdə məskunlaşmış və nəqliyyat problemi olan şəxslərin, habelə fiziki və sağlamlıq imkanları məhdud olan şəxslərin təhsilə cəlb edilməsi səviyyəsini artırır və onlar üçün təhsildə əlçatanlığı təmin etməklə strateji hədəfə nail olunmasını təmin edir.

4.18. Sektorda fəaliyyəti olan təşkilat, o cümlədən sektor üzrə aparıcı qurum tərəfindən fəaliyyət istiqamətləri üzrə vəzifə öhdəliklərinin və hüquqlarının təmin edilməsi, habelə icrasına məsul olduğu tədbirlərin həyata keçirilməsi ilə bağlı tədbirlər planının, qanunvericilik aktlarının və dövlət programlarının layihələrinin hazırlanması, satınalmaların və seminarların təşkili kimi, lakin əlavə xərc tələb etməyən əməliyyat xarakterli tədbirlər müstəqil olaraq sektor üzrə büdcə planına ayrıca tədbirlər kimi daxil edilmir.

4.19. Sektor üzrə büdcə planına daxil edilmiş tədbirlərin ortamüddətli dövrdə icrasının müxtəlif meyarlar əsasında ölçülə bilməsi üçün Təlimatın 6.19-cu bəndinə uyğun olaraq nəticə göstəriciləri müəyyənləşdirilir və həmin nəticə göstəricilərinə, habelə istifadə edilmiş və proqnozlaşdırılan büdcə vəsaitlərinə uyğun illər üzrə həmin tədbirlərin icrasından ötən dövrdə əldə edilmiş, cari və ortamüddətli dövrdə isə nail olunması gözlənilən və ya hədəflənən nəticələr büdcə planına daxil edilir.

4.20. Təlimatın 10.9-cu bəndində qeyd edilən icra məlumatları, habelə Təlimatın 3.15-ci bəndinə uyğun olaraq sektor üzrə ortamüddətli strateji siyasətə edilmiş dəyişikliklər nəzərə alınmaqla sektor üzrə aparıcı qurumun təklif və tövsiyələri əsasında sektor üzrə büdcə planına, o cümlədən büdcə sifarişlərinə və həmin sifarişlərin məbləğlərinə uyğun olaraq nəticə göstəriciləri əsasında ölçülə bilən tədbirlərin icrasından gözlənilən və ya nail olunması hədəflənən nəticələrə dəyişikliklər edilə bilər.

4.21. Sektorda fəaliyyəti olan təşkilat, o cümlədən sektor üzrə aparıcı qurum Təlimatın 10.17-ci bəndində qeyd edilən hallar baş verdikdə, bununla bağlı Maliyyə Nazirliyinin iş qaydasında təqdim etdiyi rəy və təkliflər əsasında növbəti illər üçün sektor üzrə büdcə planında və onun parametrlərində (tələb olunan maliyyə vəsaiti və nəticə göstəricilərinə uyğun gözlənilən və ya hədəflənən nəticələrdə) dəqiqləşdirmələr aparır, habelə zərurət olduqda düzəlişlər edir.

4.22. Sektorda fəaliyyəti olan təşkilat Təlimatın 4.1-4.21-ci bəndləri nəzərə alınmaqla ortamüddətli dövr üçün hazırladığı sektor üzrə büdcə planını (**5 nömrəli əlavə**), həmçinin investisiyayönümlü layihələrə dair təkliflərini həmin sektor üzrə aparıcı quruma, mövcud və davam edən tədbirlər və YST-lər, habelə növbəti illərdə təkrarlanması nəzərdə tutulmayan və bir büdcə ili ərzində icra edilən tədbirlər üzrə büdcə sifarişlərini (**3, 4 və 6 nömrəli əlavələr**) isə Maliyyə Nazirliyinə cari il iyulun 1-dək təqdim edir.

Qeyd edilən qaydada cari il iyulun 1-dək həmçinin sektor üzrə aparıcı qurum özünün büdcə (o cümlədən YST) sifarişlərini Maliyyə Nazirliyinə təqdim edir.

4.23. Yerli xərclərdən maliyyələşdirilən və ya nəzərdə tutulan sektor üzrə büdcə planı (**5 nömrəli əlavə**), həmçinin investisiyayönümlü layihələrə dair təkliflər həmin plana daxil olan tədbirlərin icrasına məsul olan yerli icra hakimiyyəti və yerli özünüidarəetmə orqanları tərəfindən Təlimatın 4.1-4.21-ci bəndləri nəzərə alınmaqla ortamüddətli dövr üçün hazırlanaraq müvafiq sektor üzrə aparıcı quruma cari il iyulun 1-dək təqdim edilir.

Qeyd edilmiş mövcud və davam edən tədbirlər və YST-lər, habelə növbəti illərdə təkrarlanması nəzərdə tutulmayan və bir büdcə ili ərzində icra edilən tədbirlər üzrə büdcə sifarişləri (**3, 4 və 6 nömrəli əlavələr**) isə cari il iyulun 1-dək Maliyyə Nazirliyinə təqdim edilir.

4.24. Sektorun daxil olduğu büdcə xərclərinin funksional təsnifatının müvafiq bölməsindən maliyyələşdirilən, lakin sektorun, o cümlədən sektor üzrə aparıcı qurumun fəaliyyət istiqamətlərinə aid olmayan, yaxud bir neçə sektorun fəaliyyət istiqamətinə aid olan (multisektoral) mövcud və davam edən tədbirlər və YST-lər, habelə növbəti illərdə təkrarlanması nəzərdə tutulmayan və bir büdcə ili ərzində icra edilən tədbirlər üzrə büdcə sifarişləri, eləcə də tədbirlər və YST-lər üzrə nəticə göstəricilərinə uyğun ortamüddətli dövrdə əldə edilməsi gözlənilən və ya hədəflənən nəticələr barədə məlumatlar, həmçinin investisiyayönümlü layihələrə dair təkliflər Təlimatın 4.4-4.5-ci, 4.7-4.21-ci bəndləri nəzərə alınmaqla müvafiq icraçı qurum tərəfindən cari il iyulun 1-dək birbaşa Maliyyə Nazirliyinə təqdim olunur.

Qeyd olunan tədbirlər və növbəti ildə maliyyələşdirilməsi təsdiqlənən YST-lər Təlimatın 6.1-ci bəndində qeyd edilən program təsnifatının "Digər sektorlara aid olmayan tədbirlər" sektorunda təsnifləşdirilir.

4.25. Təlimatın 4.22-4.24-cü, habelə 5.2-ci və 5.4-5.5-ci bəndlərində qeyd edilən məlumatlar avtomatlaşdırılmış qaydada "Büdcə Məlumat İdarəetmə Sistemi" (bundan sonra – BMİS) vasitəsilə elektron imza ilə təsdiq edilərək aidiyyəti üzrə təqdim edilir.

Məlumatların BMİS vasitəsilə təqdim edilməsi prosesi tam avtomatlaşdırılanadək sektorda fəaliyyəti olan

təşkilatlar həmin məlumatları rəsmi qaydada fiziki imzalanmış və təşkilatın rəsmi möhürü ilə təsdiq edilmiş qaydada kağız daşıyıcı yaxud elektron imza ilə təsdiq edilərək elektron sənəd dövriyyəsi sistemi vasitəsilə aidiyyəti üzrə təqdim edirlər. Bununla yanaşı məlumatlar, iş qaydasında təqdim edilməsi üçün həmin məlumatların qəbul edilib təhlillərin aparılmasına məsul olan icraçı şəxslərin elektron poçt ünvanlarına rəsmi olaraq (təşkilatın adı və domen qeyd olunan elektron poçt ünvanı ilə) göndərilə bilər.

4.26. Təlimatın 4.25-ci bəndində qeyd edilən, lakin "Dövlət sirrinə aid edilən məlumatların Siyahısı"na daxil olan məlumatlar və ya məlumatların konfidensial xarakterli hissələri dövlət sirrinin təqdim edilməsi və ondan istifadə qaydalarını tənzimləyən Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik aktlarının, o cümlədən "Dövlət orqanlarında, dövlət mülkiyyətində olan və paylarının (səhmlərinin) nəzarət zərfi dövlətə məxsus olan hüquqi şəxslərdə və büdcə təşkilatlarında məxfi sənədlərlə iş üzrə kargüzarlığın aparılması Qaydası"nın tələbləri gözlənilməklə fiziki imzalanmış və təşkilatın rəsmi möhürü ilə təsdiq edilmiş qaydada məxfi qrifi ilə kağız daşıyıcıda aidiyyəti üzrə təqdim edilir.

4.27. Təşkilat sektor üzrə büdcə planını Təlimatın 4.1-4.21-ci bəndlərinə və 3-7 nömrəli əlavələrində qeyd olunan formalara uyğun tərtib etmədikdə, büdcə planına sektor üzrə strateji hədəfə nail olunmasını təmin etməyən tədbirləri daxil etdikdə, habelə büdcə planına daxil olan tədbirlərin icrası üçün tələb olunan məbləğlərlə həmin tədbirlərin icrasından gözlənilən nəticələr arasında uyğunsuzluq aşkar edildikdə Maliyyə Nazirliyi, həmçinin sektor üzrə aparıcı qurum həmin büdcə planını yenidən işlənilməsi üçün təşkilata geri qaytarır.

4.28. Sektorda siyasət dəyişiklikləri, habelə Təlimatın 5.2-ci bəndində qeyd edilən Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinə əsaslanan yeni konsepsiyalar (yaşıl büdcə mexanizminin tətbiqi, iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə, gendərə və uşaqlara həssas büdcələrin tətbiqi və s.), eləcə də büdcə xərclərinin uçotunda yeni kateqoriyalar üzrə təsnifləşdirilmə tətbiq olunduğu hallarda büdcə sifarişlərinin və büdcə parametrləri üzrə icra məlumatlarının, həmçinin sektor üzrə strateji və büdcə planlarının, eyni zamanda icmallaşdırılmış büdcə planının təqdim edilmə formalarına Maliyyə Nazirliyi tərəfindən yenidən baxılaraq dəyişikliklər edilir və yekun formalar Təlimatın 4.1-ci bəndində qeyd edilən təlimat məktubuna əlavə edilərək aidiyyəti təşkilatlara təqdim olunur, həmçinin bu Təlimata və əlavələrinə müvafiq dəyişiklik edilir.

4.29. Sektor üzrə büdcə planının hazırlanmasında əlavə dəstəyə ehtiyac duyulduqda sektorda fəaliyyəti olan təşkilat (o cümlədən aparıcı qurum) tərəfindən onun üçün dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş büdcə ayırmaları həddində büdcə və büdcədənəknər vəsaitlər, habelə qanunla qadağan edilməyən digər mənbələr hesabına bu sahədə ixtisaslaşmış ekspertlər cəlb edilə bilər.

4.30. Sektor üzrə aparıcı qurum "OMXÇ-nin hazırlanması Qaydası"nın 5-ci, 6-cı hissələrində və Nazirlər Kabinetinin təsdiq etdiyi Qayda ilə müəyyən edilən vəzifələrin icrasını təmin etmək məqsədilə mövcud ştat sayı və əmək haqqı fondu daxilində optimallaşdırma aparılmaqla və qanunvericilikdə nəzərdə tutulan qaydada razılaşdırılmaqla sektor üzrə strateji və büdcə planlarının, həmçinin icra vəziyyətinə dair hesabatların tərtibini, habelə mövcud və davam edən tədbirlər, həmçinin YST-lər üzrə büdcə sifarişlərinin hazırlanmasını təmin edən müvafiq struktur bölmələrini (şöbə və ya sektor) yarada bilər.

4.31. Sektor üzrə büdcə planının, o cümlədən büdcə sifarişlərinin vaxtında və keyfiyyətlə hazırlanaraq aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi üçün həmin sektorda fəaliyyəti olan təşkilat (o cümlədən aparıcı qurum) mütəxəssislərindən ibarət işçi qrupu yarada bilər.

4.32. Maliyyə Nazirliyi müvafiq sektorlarda fəaliyyəti olan təşkilatlardan, o cümlədən sektorlar üzrə aparıcı qurumlardan, yerli icra hakimiyyəti və yerli özünüidarəetmə orqanlarından, habelə publik hüquqi şəxslərdən əlavə məlumat, sənəd və izahatlar tələb edə bilər.

5. Tədbirlərin Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri ilə əlaqələndirilməsi

5.1. Sektor üzrə büdcə planı hazırlanarkən icrası nəzərdə tutulan tədbirlər mümkün olduğu halda Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri (bundan sonra – DİM) və onların hədəfləri ilə əlaqələndirilir.

Tədbirlərin müvafiq DİM-lərlə əlaqələndirilməsi dayanıqlı və şəxələndirilmiş milli iqtisadiyyatın, o cümlədən sosial sahələrin inkişafının təmin edilməsi üçün həmin məqsədlər üzrə müəyyən edilmiş hədəflərə nail olunmasını, habelə bu istiqamətdə tədbirlərin icrası zamanı aşkar edilmiş nöqsanların aradan qaldırılması üçün Maliyyə Nazirliyi tərəfindən təklif və tövsiyələrin verilməsini və həmin tədbirlərin daxil olduğu sektorun fəaliyyətindən gözlənilən nəticələrin yaxşılaşdırılmasını nəzərdə tutur.

5.2. DİM-lərin hədəflərinə nail olunması məqsədilə həmin hədəflər üzrə müəyyən edilmiş müxtəlif konsepsiyalar (o cümlədən iqlim dəyişiklikləri ilə mübarizə, gendərə həssas büdcə yanaşması və s.) çərçivəsində büdcə parametrlərinin hazırlanması üçün sektorda fəaliyyəti olan təşkilat, o cümlədən sektor üzrə aparıcı qurum Təlimatın 4.1-4.21-ci bəndləri nəzərə alınmaqla hazırladığı büdcə sifarişlərini və icrasına məsul olduğu sektor üzrə büdcə planına daxil olan məlumatları müəyyən edilmiş formaya (**8 nömrəli əlavə**) uyğun olaraq cari il iyulun 1-dək Maliyyə Nazirliyinə təqdim edir.

5.3. DİM-in hədəflərinə nail olunması məqsədilə DİM-lə əlaqələndirilmiş tədbirlərin icrasının müxtəlif meyarlar əsasında ölçülməsi üçün sektor üzrə büdcə planında müəyyən edilmiş nəticə göstəriciləri ilə yanaşı Maliyyə Nazirliyinin müəyyən etdiyi formalara daxil edilən, dayanıqlı inkişaf sahəsində istifadə olunan və ölkənin yerli xüsusiyyətlərinə uyğunlaşdırılmış nəticə göstəricilərindən istifadə edilir.

5.4. Sektorda fəaliyyəti olan təşkilat, o cümlədən sektor üzrə aparıcı qurum DİM-lərlə əlaqələndirilmiş tədbirlər üzrə büdcə parametrlərinin ötən il icrasına dair məlumatları Maliyyə Nazirliyinin müəyyən etdiyi formaya (**9 nömrəli əlavə**) uyğun olaraq cari il martın 1-dək Maliyyə Nazirliyinə təqdim edir.

5.5. Təlimatın 4.24-cü bəndində qeyd edilən və DİM-lə əlaqələndirilmiş tədbirlərə dair məlumatlar Təlimatın 5.2-5.4-cü bəndlərinə uyğun olaraq həmin tədbirlərin icrasına məsul olan qurumlar tərəfindən Maliyyə Nazirliyinə təqdim olunur.

6. Proqram, altproqram və nəticə göstəricilərinin müəyyənləşdirilməsi

6.1. Proqram büdcənin tətbiqi çərçivəsində ortamüddətli dövr üçün sektor üzrə strateji planın tərtib edilməsi məqsədilə eyni strateji məqsəd və hədəfə nail olunmasını təmin edən, oxşar xüsusiyyətlərə və məzmununa malik olan tədbirlər, habelə Təlimatın 4.5-ci bəndində qeyd olunan tədbirlər proqram təsnifatına uyğun olaraq proqramlar və altproqramlar üzrə təsnifləşdirilir.

6.2. Proqram, o cümlədən altproqram sektorlar üzrə spesifik olmaqla konkret nəticələrə əsaslanmalı, nəticələri isə ölçülə bilən və mövcud resurslar çərçivəsində əldə edilə bilən olmalı, sektor üçün müəyyən edilmiş müvafiq strateji məqsəd və hədəflərlə əlaqələndirilməli və həmin strateji hədəflərə nail olunmasını təmin etməlidir.

6.3. Proqram üzrə aydın təsvir edilən, əlaqəli sahənin inkişafı ilə bağlı məsələləri, habelə hədəf qruplarının (o cümlədən vətəndaşların) maraqlarını nəzərə alan məqsəd (və ya məqsədlər) müəyyən edilir.

6.4. Sektor üzrə aparıcı qurum tərəfindən proqram və onun məqsədi (və ya məqsədləri) müəyyən edilərkən

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktları ilə təsdiq edilmiş sənədlərdə müəyyənləşdirilmiş qısa, orta və uzunmüddətli hədəflərlə əlaqələndirilmiş müvafiq sektor üzrə strateji məqsəd və hədəflər, ölkənin sosial-iqtisadi inkişaf konsepsiyası, həmin sektorun fəaliyyətini tənzimləyən qanunvericilik aktları, habelə proqram üzrə təsnifləşdirilmiş tədbirlərin icrasına məsuliyyət daşıyan sektorda fəaliyyəti olan təşkilatların iştirakçılığının təmin edilməsi üçün həmin təşkilatların rəy və təklifləri nəzərə alınmalıdır.

6.5. Proqramın məqsədi davamlı xarakter daşıyır və sektor üzrə strateji məqsəd və hədəflərə dəyişikliklər edilməsinə səbəb olan hallar baş vermədikdə proqramın məqsədinə ortamüddətli dövrdə dəyişikliklər edilmir.

6.6. Sektor üzrə eyni strateji hədəfə nail olunması üçün çox sayda, lakin az əhatəli (yəni, az sayda tədbiri əhatə edən) proqramların, habelə eyni proqram üzrə həmin qaydada altproqramların müəyyən edilməsi məqbul hesab edilmir. Belə olduğu təqdirdə, optimallaşdırılma aparılaraq eyni strateji hədəfə və yekun nəticəyə nail olunmasını təmin edən proqramlar, habelə eyni qaydada proqram üzrə altproqramlar birləşdirilir.

6.7. Sektor üzrə müəyyən edilmiş müxtəlif strateji hədəflərə nail olunmasında qeyri-müəyyənliyin yaranmaması üçün, həmin sektorda fəaliyyəti olan təşkilat tərəfindən icrasına məsul olduğu fərqli məzmunu və xüsusiyyətlərə malik tədbirlərin vahid proqramda təsnifləşdirilməsinə yol verilmir.

6.8. Proqram üzrə müəyyən edilmiş strateji məqsəd və hədəfə nail olmaq üçün birbaşa əlaqəni təmin etmək mümkün olmadıqda, proqrama daxil olan tədbirlər fərqli təşkilatlar tərəfindən icra olunduqda, habelə eyni strateji məqsəd və hədəfə nail olmaq üçün aralıq hədəflər müəyyən edildikdə və nəticələrin eyni aralıq hədəflər üzrə təsnifləşdirilməsinə zərurət olduqda tədbirlərin icrasına məsul olan təşkilatların rəy və təklifləri nəzərə alınmaqla sektor üzrə aparıcı qurum tərəfindən həmin proqram üzrə fərqli altproqramlar tərtib edilir.

6.9. Sektor üzrə strateji plana daxil olan bütün proqramların altproqrama bölünməsi məcburi xarakter daşıyır.

6.10. Altproqramlar proqram üzrə müəyyən edilmiş sektorun strateji məqsəd və hədəflərinə nail olunmasını təmin etməlidir.

6.11. Hər bir altproqram üçün xarakteri, geniş və əhatəli olması nəzərə alınmaqla bir, yaxud birdən çox aralıq hədəf müəyyən edilə bilər. Fərqli aralıq hədəflər vasitəsilə altproqramın icrasına nəzarətin effektivliyi artır.

6.12. Proqram üzrə sektorda fəaliyyəti olan təşkilatların icrasına məsul olduqları tədbirlər həmin proqram daxilində fərqli altproqramlarda təsnifləşdirilə bilər.

6.13. Proqramlar, altproqramlar, o cümlədən tədbirlər vahid büdcə təsnifatına daxil olan büdcə xərclərinin proqram təsnifatına uyğun olaraq BMİS-də kodlaşdırılır.

6.14. Yeni yaradılan proqramlar, o cümlədən altproqramlar və tədbirlər **büdcə xərclərinin proqram təsnifatına** uyğun olaraq BMİS-də yeni təsnifat kodları ilə uçota alınır və həmin proqramların, o cümlədən altproqramların və tədbirlərin adları və təsnifat kodları proqram təsnifatına daxil edilir.

Haşiyə 2. Uçot və hesabatlılığın təkmilləşdirilməsi üçün növbəti addımlar:

*OMXÇ-nin tətbiqi, proqram və nəticəəsaslı büdcə mexanizminə keçid islahatlarının əhatəsi dairəsi genişləndirildikdə uçot və hesabatlılığın təkmilləşdirilməsi məqsədilə BMİS-in imkanları daxilində büdcə planlarına daxil olan tədbirlər üzrə xərclərin uçotu büdcə xərclərinin proqram təsnifatı əsasında, təyinatına görə isə **administrativ, funksional, əsaslı vəsait qoyuluşu** və **ehtiyat vəsait** olmaqla 4 əsas istiqamət üzrə aparılacaqdır.*

***Administrativ xərclər** istiqaməti üzrə sektorda fəaliyyəti olan təşkilatların (o cümlədən aparıcı qurumun) saxlanılması və digər inzibati xərclərinin uçotu aparılacaqdır. Bu istiqamət üzrə xərclərdən maliyyələşdirilən **proqram və tədbirlərin icrasının nəticəyönümlülüğü** həmin proqram və tədbirlərin daxil olduğu sektorun strateji hədəflərinə nail olunması ilə deyil, **bu proqram və tədbirlərin icrasına məsul olan təşkilatların**, o cümlədən yerli icra hakimiyyəti orqanlarının **həmin sektorda sahə üzrə inzibatchılığına dair fəaliyyətin qiymətləndirilməsinə əsaslanır**. Qeyd olunan proqramlar üzrə strateji hədəflər müəyyən edilmir.*

Təşkilatların fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi həmin təşkilatların fəaliyyət göstərdiyi sahə üzrə inzibatchılığın səmərəliliyini və effektivliyini qiymətləndirməyə imkan verən, müvafiq normativ hüquqi aktla təsdiq edilən meyarlar və göstəricilər əsasında və həmin normativ hüquqi aktla müəyyən edilən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən aparıla bilər.

***Funksional** istiqamət üzrə sektorda fəaliyyəti olan təşkilatların (o cümlədən aparıcı qurumun) həmin sektor üzrə fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun icrasına məsul olduqları tədbirlərin maliyyə təminatı ilə bağlı xərclərin uçotu aparılacaqdır.*

***Əsaslı vəsait qoyuluşu** istiqaməti üzrə sektorda fəaliyyəti olan təşkilatların (o cümlədən aparıcı qurumun) həmin sektorda həyata keçirilməsi nəzərdə tutulan investisiyayönümlü, o cümlədən infrastruktur layihələri üzrə icra ediləcək tədbirlərin maliyyə təminatı ilə bağlı xərclərin uçotu aparılacaqdır.*

***Ehtiyat vəsait** istiqaməti üzrə sektor üzrə strateji plana daxil olan mövcud tədbirlərin icrasında əlavə maliyyə vəsaitlərinə tələbin yaranacağı hallarda, eləcə də cari büdcə ilində strateji plana daxil ediləcək yeni tədbirlər üzrə proqnozlaşdırılmayan xərclərin maliyyələşdirilməsi üçün tələb olunan **bölgüşdürülməmiş vəsaitlərin** uçotu aparılacaqdır.*

6.15. Sektor üzrə strateji plan çərçivəsində həyata keçirilən proqramlar, o cümlədən altproqramlar üzrə tədbirlərin icrasından əldə edilmiş nəticələrin ölçülməsi üçün müxtəlif meyarlara əsaslanan nəticə göstəricilərindən istifadə olunur.

6.16. Tədbir üzrə nəticə göstəricisi Maliyyə Nazirliyi ilə razılaşdırılmaqla həmin tədbirin icrasına məsul olan təşkilat tərəfindən müəyyən edilir.

6.17. Nəticə göstəriciləri tədbirin icrasından gözlənilən nəticələrə uyğun olaraq hər bir nəticə üzrə məhdud (5-dən çox olmaması tövsiyə edilir) sayda müəyyən edilir və konkret ölçü vahidi (rəqəm, faiz və s) ilə ifadə olunur.

6.18. Təlimatın 4.5-ci bəndində qeyd edilən ölçülməsi mümkünsüz olan tədbirlərə nəticə göstəriciləri tətbiq edilmir.

6.19. Nəticə göstəriciləri aşağıdakı meyarlar əsasında müəyyənləşdirilir:

6.19.1. aktuallıq – nəticə göstəricisi reallığı və mövcud vəziyyəti təsvir etməlidir;

6.19.2. faydalılıq – nəticə göstəricisi tədbirlərin icrasından əldə edilmiş nəticələrə dair əsaslı və faydalı məlumatlar təqdim edilməsini təmin etməlidir;

6.19.3. məqsəd və hədəfə yönümlülük – nəticə göstəricisi tədbirin icrasının yekununda nail olunması nəzərdə tutulan məqsəd və hədəflərlə əlaqəli olmalıdır;

6.19.4. ölçülə bilənlik – nəticə göstəricisi tətbiq edildiyi tədbirin icrasından əldə edilmiş nəticələrin ölçülməsini təmin etməlidir;

6.19.5. uyğunluq – nəticə göstəricisi tətbiq edildiyi tədbirin icrasından gözlənilən nəticələrə uyğun olaraq müəyyən edilməlidir;

6.19.6. müqayisəlilik – nəticə göstəricisi müxtəlif dövrlərdə nail olunmuş nəticələrin müqayəsi olunmasını təmin etməlidir.

6.20. Nəticə göstəriciləri aşağıdakı kimi qruplaşdırılır:

6.20.1. sərf edilən resurs göstəriciləri – tədbirin icrası üçün tələb olunan resursların miqdarı ilə ifadə olunur (məs: təhsilverənlərin sayı, istifadə olunan texnikanın sayı və s.);

6.20.2. kəmiyyət göstəriciləri – tədbirlərin icrasından gözlənilən və ya əldə olunacaq nəticələr üzrə mal və xidmətlərin sayını və miqdarını təsvir edir (məs: əsaslı təmir edilməsi nəzərdə tutulan məktəblərin sayı), yaxud nail olunması nəzərdə tutulan strateji hədəf üzrə görülməli işlərin faizlə ifadə olunan hissəsini əks etdirir (məs: təhsil sisteminin rəqəmsallaşdırılması strateji hədəfi üzrə icra ediləcək tədbir çərçivəsində ümumi orta təhsil müəssisələrinin kompüterlərlə təmin olunması dərəcəsi, faizlə);

6.20.3. məhsuldarlıq göstəriciləri – əldə edilmiş nəticənin (vahid üzrə) sərf edilən resurs göstəricisinə nisbəti ilə ifadə olunur (məs: əkin sahəsinin (resurs) 1 hektarına düşən əldə olunmuş məhsulun (nəticə) həcmi (1 ton/ha));

6.20.4. keyfiyyət göstəriciləri – tədbirin icrasından əldə edilmiş mal və xidmətlərin hədəf qruplarının maraqlarının, ehtiyac və istəklərinin qarşılama səviyyəsini və istifadəçi məmnuniyyətini, habelə tədbirlərin qəbul olunmuş standartlara uyğunluğunu və nöqsansız olma dərəcəsini ifadə edir (məs: təhsilənlərin təqdim edilən təhsil xidmətindən məmnunluq faizi və s);

6.20.5. effektivlik göstəriciləri – tədbirin nəticəsinin strateji məqsəd və hədəflərə nail olunmasını hansı dərəcədə təmin etdiyini əks etdirir;

6.20.6. səmərəlilik (faydalılıq) göstəriciləri – sərf olunan resurslardan istifadə edilməklə əldə edilmiş maksimum faydanın ölçülməsi üçün tətbiq edilir.

6.21. Sektor üzrə aparıcı qurumun və Maliyyə Nazirliyinin təklif və tövsiyələri əsasında icra edilən tədbirlər üzrə nəticə göstəricilərinə yenidən baxıla, tədbirlərin icrası ilə bağlı aydın və təfərrüatlı məlumatların əldə edilməsi üçün sektor üzrə büdcə planlarına yeni nəticə göstəriciləri daxil edilə bilər, habelə nəticə göstəricisi tədbirin icrasının müəyyən edilmiş strateji hədəfə nail olunması çərçivəsində düzgün ölçülməsini təmin etmədiyi hallarda Maliyyə Nazirliyinin tələbi ilə həmin nəticə göstəricisi yenisi ilə əvəz edilməlidir.

6.22. Tədbirlər üzrə düzgün və aktual nəticə göstəricilərinin seçilməsi və müəyyənləşdirilməsi üçün metodoloji dəstəyə ehtiyac duyulduqda tədbirlərin icrasına məsul olan təşkilatlar tərəfindən bu təşkilatlar üçün dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş büdcə ayırmaları həddində büdcə və büdcədən kənar vəsaitlər, habelə qanunla qadağan edilməyən digər mənbələr hesabına həmin tədbirlərin aid olduğu sektorun fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun müvafiq sahədə ixtisaslaşmış təcrübəli ekspertlər işə cəlb edilə bilərlər.

7. Sektor üzrə strateji planın tərtibi

7.1. Sektor üzrə aparıcı qurum Təlimatın 3.14-cü bəndində qeyd edilən sektor üzrə ortamüddətli strateji siyasəti nəzərə almaqla Təlimatın 4.22-4.23-cü bəndlərinə əsasən sektorda fəaliyyəti olan təşkilatlar tərəfindən təqdim edilmiş büdcə planlarını icmallaşdırır və sektor üzrə ortamüddətli strateji siyasət və icmallaşdırılmış büdcə planından **(1 və 2 nömrəli əlavələr)** ibarət sektor üzrə strateji planı tərtib edir.

7.2. Təlimatın 7.5-ci bəndində qeyd edilən tarixədək sektor üzrə strateji planın tərtib edilməsi üçün sektor üzrə aparıcı qurum həmin sektorda fəaliyyəti olan digər təşkilatlarla səmərəli və koordinasiyalı işin təmin edilməsi üçün təşkilatlarla razılaşdırılmaqla özünün və həmin təşkilatların aidiyyəti əməkdaşlarından ibarət işçi qrupu yarada bilər.

7.3. Sektor üzrə strateji plan tərtib edilərkən sektor üzrə aparıcı qurum tərəfindən sektorun mövcud vəziyyətinə dair, habelə sektor üzrə strateji plana daxil olan tədbirlərin icrası ilə bağlı statistik məlumatlar sektor üzrə strateji plana daxil edilir.

7.4. Təlimatın 4.24-cü bəndində qeyd edilən tədbirlər və onların büdcə göstəriciləri aparıcı qurum tərəfindən sektor üzrə strateji plana daxil edilmir.

7.5. Tərtib edilmiş sektor üzrə strateji plan cari il avqustun 1-dək sektor üzrə aparıcı qurum tərəfindən İqtisadiyyat Nazirliyinə və Maliyyə Nazirliyinə təqdim edilir.

7.6. Sektorda fəaliyyəti olan təşkilatların Təlimatın 4.22-4.23-cü bəndlərinə uyğun təqdim etdikləri büdcə sifarişləri əsasında cari il iyulun 1-dən etibarən həmin büdcə sifarişlərinin maliyyə təminatına dair Maliyyə Nazirliyi tərəfindən təhlillər aparılır və iş qaydasında sektorda fəaliyyəti olan təşkilatlarla, o cümlədən sektor üzrə aparıcı qurumla məlumat mübadiləsi həyata keçirilir.

7.7. Cari il avqustun 1-dən etibarən Maliyyə Nazirliyi tərəfindən sektor üzrə strateji plana daxil olan tədbirlərin maliyyələşdirilməsinə dair ilkin proqnozlar, həmçinin milli iqtisadiyyatın inkişaf perspektivləri üzrə İqtisadiyyat Nazirliyinin müvafiq sektor üzrə ortamüddətli strateji siyasətə, o cümlədən sektorun strateji və aralıq hədəflərinə dair təklif və tövsiyələri əsasında sektor üzrə ortamüddətli strateji siyasətə edilmiş dəyişikliklər, habelə dəqiqləşdirilmiş iqtisadi və sosial inkişaf proqnozları, eləcə də sektorun fəaliyyətini tənzimləyən qanunvericilik aktlarına edilmiş dəyişikliklər nəzərə alınmaqla sektor üzrə aparıcı qurumun iş qaydasında müraciəti əsasında sektorda fəaliyyəti olan təşkilatlar icrasına məsul olduqları büdcə planlarına, o cümlədən büdcə parametrlərinə dəyişikliklər edilir.

7.8. Təlimatın müvafiq olaraq 10.7-ci və 10.27-ci bəndlərində qeyd edilən icra hesabatı və monitoring nəticələri (o cümlədən ötən ilin faktiki göstəriciləri, tədbirlərin icra vəziyyəti və strateji hədəflərə nail olunma səviyyələri), habelə monitoring nəticələri ilə bağlı Maliyyə Nazirliyinin təklif və tövsiyələri nəzərə alınmaqla sektor üzrə aparıcı qurumun iş qaydasında müraciəti əsasında sektorda fəaliyyəti olan təşkilatlar icrasına məsul olduqları büdcə planlarına, o cümlədən büdcə parametrlərinə düzəlişlər edilir.

7.9. Maliyyə Nazirliyinin iş qaydasında təqdim etdiyi və Təlimatın 9.2-ci bəndində qeyd edilən təklif və tövsiyələri nəzərə alınmaqla, Maliyyə Nazirliyi ilə razılaşdırılmış büdcə proqnozlarına uyğun olaraq sektorda fəaliyyəti olan təşkilatlar icrasına məsul olduqları büdcə planlarında dəqiqləşdirmələr aparır və zərurət olduqda həmin planlara, o cümlədən büdcə parametrlərinə düzəlişlər edilir.

7.10. Sektorda fəaliyyəti olan təşkilatlar, o cümlədən sektor üzrə aparıcı qurum Təlimatın 7.6-7.8-ci bəndləri nəzərə alınmaqla tədbirlərin icrasından gözlənilən və nail olunması hədəflənən nəticələri

tədbirlərin ortamüddətli dövrdə icrası üçün tələb olunan büdcə vəsaitlərinin məbləğlərinə dair proqnozlara uyğunlaşdırırlar.

Sektorda fəaliyyəti olan təşkilatlar qeyd edilən proqnozlara uyğunlaşdırılmış sektor üzrə büdcə planlarını sektor üzrə aparıcı quruma, sektor üzrə aparıcı qurum isə Təlimatın 7.7-7.9-cu bəndləri nəzərə alınmaqla dəyişikliklər etdiyi və icrasına məsul olduğu büdcə planı da daxil olmaqla icmallaşdırılmış büdcə planını Maliyyə Nazirliyinə təqdim edir.

7.11. Sektor üzrə aparıcı qurum Təlimatın 7.7-7.10-cu bəndləri nəzərə alınmaqla sektor üzrə ortamüddətli strateji siyasətdə, o cümlədən proqramlar üzrə müəyyən edilmiş sektorun strateji hədəflərində və həmin hədəflərin göstəriciləri üzrə nəticələrdə, habelə altproqramlar üzrə müəyyən edilmiş aralıq hədəflərdə və həmin aralıq hədəflərin göstəriciləri üzrə nəticələrdə dəqiqləşdirmələr apararaq, zərurət olduqda onlara müvafiq düzəlişlər edərək sektor üzrə ortamüddətli strateji siyasətin yekun variantını Maliyyə Nazirliyinə təqdim edir.

7.12. Təlimatın 7.6-7.11-ci bəndlərində qeyd edilən məlumatların mübadiləsi və onlara dəyişikliklərin edilməsi avtomatlaşdırılmış qaydada BMİS vasitəsilə elektron imza ilə təsdiq edilərək həyata keçirilir.

Məlumatların BMİS vasitəsilə mübadiləsi və onlara dəyişikliklərin edilməsi prosesi tam avtomatlaşdırılanadək Maliyyə Nazirliyi, sektorda fəaliyyəti olan təşkilatlar və sektor üzrə aparıcı qurum məlumat mübadiləsini iş qaydasında, həmin məlumatların qəbul edilib təhlillərin aparılmasına məsul olan icraçı şəxslərin elektron poçt ünvanlarına rəsmi olaraq (təşkilatın adı və domen qeyd olunan elektron poçt ünvanı ilə) göndərməklə aparır.

7.13. Təlimatın 7.12-ci bəndində qeyd edilən, lakin "Dövlət sirrinə aid edilən məlumatların Siyahısı"na daxil olan məlumatlar və ya məlumatların konfidensial xarakterli hissələri Təlimatın 4.25-ci bəndində qeyd edilən tələblər gözlənilməklə fiziki imzalanmış və təşkilatın rəsmi möhürü ilə təsdiq edilmiş qaydada məxfi qrifi ilə kağız daşıyıcıda aidiyyəti üzrə təqdim edilir.

7.14. Sektorlar üzrə strateji və büdcə planlarının tərtib edilməsi, ortamüddətli dövr üçün büdcə sifarişlərinin və göstəricilərinin hazırlanması sahəsində potensialın, bilik və bacarıqların artırılması məqsədilə sektorlarda fəaliyyəti olan təşkilatların, o cümlədən sektorlar üzrə aparıcı qurumların Maliyyə Nazirliyinə müraciəti əsasında Maliyyə Elm-Tədris Mərkəzində həmin təşkilatların (qurumların) saxlanması üçün dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş vəsaitlər hesabına, habelə beynəlxalq əməkdaşlıq çərçivəsində donor təşkilatların dəstəyi ilə maliyyələşdirilən sertifikatıya əsaslı təlim kursları və seminarlar təşkil edilə bilər.

7.15. Maliyyə Nazirliyi Təlimatın 7.6-7.11-ci bəndləri, habelə 8.2-8.3-cü bəndləri nəzərə alınmaqla sektor üzrə aparıcı qurum tərəfindən təqdim edilən dəqiqləşdirilmiş (o cümlədən razılaşdırılmış) sektor üzrə strateji planı cari il sentyabrın 5-dək Azərbaycan Respublikasının İqtisadi Şurasına (bundan sonra – İqtisadi Şura), sentyabrın 15-dək İqtisadi Şuranın təklif və tövsiyələri nəzərə alınmaqla Nazirlər Kabinetinə təqdim edir.

8. Sektor üzrə strateji və büdcə planının, o cümlədən büdcə göstəricilərinin razılaşdırılması

8.1. Sektor üzrə strateji plan, o cümlədən icmallaşdırılmış büdcə planı Təlimatın 7.6-7.11-ci bəndləri nəzərə alınmaqla sektor üzrə aparıcı qurum tərəfindən Maliyyə Nazirliyinə təqdim edildikdən sonra sektorda fəaliyyəti olan təşkilatlar, o cümlədən sektor üzrə aparıcı qurum ortamüddətli dövrdə icrasına məsul olduqları sektor üzrə büdcə planlarını, habelə sektor üzrə strateji planı və proqnozlaşdırılan büdcə göstəricilərini, onlara rəsmi xarakter verilməsi (rəsmiləşdirilməsi) üçün Maliyyə Nazirliyi ilə rəsmi protokollarla razılaşdırırlar.

8.2. Təlimatın 7.15-ci bəndinə əsasən sektor üzrə strateji planın Nazirlər Kabinetinə təqdim edildiyi tarixədək ortamüddətli dövr üçün dəqiqləşdirilmiş sektor üzrə strateji plan və büdcə planı, o cümlədən proqnozlaşdırılan büdcə göstəriciləri Maliyyə Nazirliyinin müəyyən etdiyi formaya uyğun olaraq (**12 nömrəli əlavə**) BMİS-in daxil imkanları nəzərə alınmaqla avtomatlaşdırılmış qaydada müvafiq olaraq sektor üzrə aparıcı qurumun və sektorda fəaliyyəti olan təşkilatın rəhbəri (və ya müvəqqəti onun səlahiyyətini icra edən) və sektor üzrə strateji planın, o cümlədən büdcə planının hazırlanmasına məsul olan struktur bölmənin rəhbərinin elektron imzaları ilə təsdiq edilmiş rəsmi protokollarla razılaşdırılır.

BMİS vasitəsilə sektor üzrə strateji və büdcə planlarının razılaşdırılması prosesi tam avtomatlaşdırılanadək sektorda fəaliyyəti olan təşkilatlar, o cümlədən sektor üzrə aparıcı qurum qeyd edilən rəhbər şəxslər tərəfindən fiziki imzalanmış və təşkilatın rəsmi möhürü ilə təsdiq edilmiş rəsmi protokolları və onlara əlavə edilmiş sənədləri (sektor üzrə strateji və büdcə planları, o cümlədən proqnozlaşdırılan büdcə göstəriciləri) iki nüsxədə olmaqla kağız daşıyıcıda Maliyyə Nazirliyinə təqdim edirlər.

8.3. Təlimatın 8.2-ci bəndində qeyd edilən, lakin "Dövlət sirrinə aid edilən məlumatların Siyahısı"na daxil olan konfidensial xarakterli məlumatların daxil edildiyi sektor üzrə büdcə planlarının, o cümlədən proqnozlaşdırılan büdcə göstəricilərinin razılaşdırılması üçün rəsmi protokollar və onlara əlavə edilmiş sənədlər Təlimatın 4.26-cı bəndində qeyd edilən tələblər gözlənilməklə fiziki imzalanmış və təşkilatın rəsmi möhürü ilə təsdiq edilmiş qaydada iki nüsxədə olmaqla məxfi qrifi ilə kağız daşıyıcıda Maliyyə Nazirliyinə təqdim edilir.

8.4. Növbəti ilin dövlət büdcəsi təsdiq edildikdən sonra sektorda fəaliyyəti olan təşkilat, o cümlədən sektor üzrə aparıcı qurum onun üçün büdcə layihəsində nəzərdə tutulmuş və təsdiq edilmiş büdcə ayırmalarının məbləğləri arasında fərq yarandıqda icrasına məsul olduğu sektor üzrə büdcə planına müvafiq düzəlişlər edərək nail olunması hədəflənən nəticələri həmin dəyişikliklərə və tədbirlərin icrası üçün ayrılan büdcə vəsaitlərinin yeni məbləğlərinə uyğunlaşdırır və dəqiqləşdirilmiş (dürüstləşmiş) büdcə planını Təlimatın 8.2-8.3-cü bəndlərinə uyğun olaraq Maliyyə Nazirliyi ilə rəsmi protokol əsasında yenidən razılaşdırır.

Sektorda fəaliyyəti olan təşkilat dəqiqləşdirilmiş (dürüstləşmiş) büdcə planını Təlimatın 8.5-ci bəndinə uyğun olaraq sektor üzrə aparıcı quruma təqdim edir.

8.5. Təlimatın 8.2-8.4-cü bəndlərində qeyd edilən sənədlər Maliyyə Nazirliyi ilə rəsmi protokollarla razılaşdırıldığı, o cümlədən yenidən razılaşdırıldığı tarixdə sektorda fəaliyyəti olan təşkilatlar sektor üzrə strateji plana düzəlişlərin edilməsi, habelə dəqiqləşdirilmiş sektor üzrə strateji planın Maliyyə Nazirliyi ilə razılaşdırılması üçün ortamüddətli dövr üçün dəqiqləşdirilmiş sektor üzrə büdcə planlarını sektor üzrə aparıcı quruma təqdim edirlər.

8.6. Qaydanın 3.6-cı bəndində qeyd edilən hallar baş verdikdə sektorda fəaliyyəti olan təşkilat, o cümlədən sektor üzrə aparıcı qurum icrasına məsul olduğu sektor üzrə büdcə planına müvafiq düzəlişlər edərək nail olunması hədəflənən nəticələri həmin dəyişikliklərə və tədbirlərin icrası üçün ayrılan büdcə vəsaitlərinin yeni məbləğlərinə uyğunlaşdırır və dəqiqləşdirilmiş (dürüstləşmiş) büdcə planını Təlimatın 8.2-8.3-cü bəndlərinə uyğun olaraq Maliyyə Nazirliyi ilə rəsmi protokol əsasında yenidən razılaşdırır.

Sektorda fəaliyyəti olan təşkilat dəqiqləşdirilmiş (dürüstləşmiş) büdcə planını Təlimatın 8.5-ci bəndinə uyğun olaraq sektor üzrə aparıcı quruma təqdim edir.

8.7. Sektor üzrə aparıcı qurum eyni zamanda Təlimatın 8.5-8.6-cı bəndlərinə uyğun olaraq və sektorda fəaliyyəti olan təşkilatların rəyləri nəzərə alınmaqla sektor üzrə strateji planda, o cümlədən sektor üzrə ortamüddətli strateji siyasətində, sektorun strateji və aralıq hədəflərində düzəlişlər edərək dəqiqləşdirilmiş (dürüslənmiş) sektor üzrə strateji planı Təlimatın 8.2-8.3-cü bəndlərinə uyğun olaraq Maliyyə Nazirliyi ilə rəsmi protokol əsasında razılaşıdırır.

8.8. Təlimatın 8.2-8.3-cü bəndlərinə uyğun olaraq, habelə 8.4-cü və 8.6-cı bəndlərində qeyd edilən hallarda aidiyyəti qurum öz fəaliyyət istiqamətinə uyğun icrasına məsul olduğu tədbirlərə dair Təlimatın 4.24-cü bəndində qeyd edilən məlumatları Maliyyə Nazirliyi ilə rəsmi protokol əsasında razılaşıdırır.

9. Sektor üzrə strateji plan çərçivəsində fiskal risklərin idarə edilməsi

9.1. Maliyyə Nazirliyi "OMXÇ-nin hazırlanması Qaydası"nın 5.6-cı bəndinə əsasən və Təlimatın 4.1-ci bəndində qeyd edilən təlimat məktubuna əlavə edilmiş formalara uyğun olaraq müvafiq sektorlarda fəaliyyəti olan təşkilatlar (o cümlədən aparıcı qurumlar) tərəfindən təqdim edilən, onların həmin sektorlardakı fəaliyyəti zamanı yaranacaq risklər və onların idarəedilməsi ilə bağlı məlumatlar əsasında sektor üzrə strateji plana daxil olan tədbirlər üzrə fiskal risklərin təhlilini aparır.

9.2. Aparılan risk təhlili nəticəsində Maliyyə Nazirliyi sektorda fəaliyyəti olan təşkilatların ortamüddətli dövr üçün sektor üzrə büdcə planlarına daxil olan tədbirlərin icrasından gözlənilən nəticələrdən kənarlaşmasına səbəb olan fiskal riskləri müəyyən edərək onların qiymətləndirilməsini aparır və həmin fiskal risklərin mümkün təsirlərinin minimuma endirilməsi məqsədilə fiskal risklərin qarşılınması ilə bağlı təklif və tövsiyələrini hazırlayır.

9.3. Maliyyə Nazirliyi tərəfindən fiskal risklərin idarə edilməsinin nəticələrinə dair hazırlanmış məlumatlar və həmin nəticələrə dair təklif və tövsiyələri "OMXÇ-nin hazırlanması Qaydası"nın 5.9-cü bəndində qeyd edilən OMXÇ sənədinə daxil edilir və bu barədə sektor üzrə aparıcı qurum və sektordakı fəaliyyəti fiskal risklərin təsirinə məruz qalan müvafiq təşkilatlar məlumatlandırılır.

10. Hesabatlılıq və monitoring

10.1. Sektor üzrə strateji planın, o cümlədən strateji hədəflərə nail olunmasının icra vəziyyətinin sektor üzrə aparıcı qurum tərəfindən yoxlanılması və icmallaşdırılmış büdcə planının Maliyyə Nazirliyi tərəfindən aparılan monitoring sistemli qaydada icmallaşdırılmış icra məlumatları üzrə hesabatların və monitoring nəticələrinin hazırlanmasından və aidiyyəti üzrə təqdim edilməsindən, habelə proqramların (altproqramların) həyata keçirilməsi, tədbirlərin icrası zamanı yaranmış problemlərin, o cümlədən tədbirlərin icrasından gözlənilən nəticələrə və ya sektor üzrə strateji hədəflərə, o cümlədən aralıq hədəflərə nail olunmamasının səbəblərini təhlil etməklə yaranmış nöqsanların, həmçinin müvafiq sektorda OMXÇ-nin, proqram və nəticəəsaslı büdcə mexanizminin tətbiqi ilə bağlı islahatların həyata keçirilməsi zamanı aşkar edilmiş problemlərin aradan qaldırılması üçün zəruri preventiv tədbirlərin görülməsi məqsədilə təklif və tövsiyələrin verilməsindən ibarətdir.

10.2. Hesabatlılıq və monitoring çərçivəsində təqdim edilmiş hesabatlar və digər əsaslandırıcı sənədlər əsasında kameral qaydada büdcə planlarının tədbirləri üzrə müxtəlif meyarlara əsaslanan nəticə göstəricilərinə uyğun gözlənilən nəticələrə, həmçinin strateji hədəflərə (aralıq hədəflərə) nail olunmasının icra vəziyyəti yoxlanılır, həmin tədbirlərin icrası üçün dövlət büdcəsindən ayrılan vəsaitlərdən təyinatı üzrə səmərəli və effektiv istifadə olunmasına nəzarət edilir, həmin vəsaitlərdən təyinatı üzrə istifadə edilməsində (və ya istifadə edilməməsi hallarında) ciddi nöqsanlar aşkar edildikdə Təlimatın 1.4-cü bəndində qeyd edilən ixtisaslaşmış dövlət qurumlarının sorğusu əsasında audit və yoxlama tədbirlərinin aparılmasına dəstək çərçivəsində monitoringin nəticələri təqdim edilir.

10.3. Sektorda fəaliyyəti olan təşkilat, o cümlədən sektor üzrə aparıcı qurum Təlimatın 8.2-8.7-ci bəndlərinə uyğun olaraq Maliyyə Nazirliyi ilə rəsmi yekun protokolla razılaşıdırılmış özünün sektor üzrə büdcə planının, o cümlədən həmin plana daxil olan tədbirlərin icrasına və ortamüddətli dövr üçün həmin tədbirlər üzrə hədəflənən nəticələrə nail olunmasına məsuldur.

10.4. Təlimatın 4.24-cü bəndində qeyd edilən tədbirlərin icrasına məsul olan qurumlar həmin tədbirlər üzrə Təlimatın 8.8-ci bəndinə uyğun olaraq Maliyyə Nazirliyi ilə rəsmi yekun protokolla razılaşıdırılmış hədəflənən nəticələrə nail olunmasına məsuldur.

10.5. Sektor üzrə aparıcı qurum sektor üzrə strateji plana daxil olan proqramların, o cümlədən altproqramların icrasına, həmin proqramlar üzrə müəyyən edilən strateji hədəflərə, o cümlədən altproqramlar üzrə aralıq hədəflərə nail olunmasına məsuldur və bu məqsədlə fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun olaraq sektorda fəaliyyəti olan təşkilatların büdcə planlarının icrasına nəzarət edir.

10.6. Sektor üzrə aparıcı qurum sektor üzrə strateji plan çərçivəsində ötən il ərzində icra edilmiş proqramlar üzrə müəyyən edilən strateji hədəflərə, o cümlədən altproqramlar üzrə müəyyən edilmiş aralıq hədəflərə (müəyyən edildiyi halda) nailolma səviyyəsinə dair məlumatları cari il aprelin 1-dək İqtisadiyyat Nazirliyinə və Maliyyə Nazirliyinə, müvafiq sektor üzrə icmallaşdırılmış büdcə planının, o cümlədən sektor üzrə strateji plana daxil olan ötən il ərzində icra edilmiş tədbirlərdən əldə edilmiş nəticələrə, həmçinin büdcə və büdcədən kənar vəsaitlərə dair icra məlumatlarını isə bu Təlimatla təsdiq edilmiş hesabat formalarına **(10 və 11 nömrəli əlavələr)** uyğun olaraq həmin tarixədək Maliyyə Nazirliyinə təqdim edir.

10.7. Sektor üzrə aparıcı qurum sektora daxil olan proqramların (altproqramların) ötən il icrasından əldə edilmiş nəticələrin və sektor üzrə müəyyən edilmiş strateji (aralıq) hədəflərə nailolma səviyyəsinin, habelə strateji (aralıq) hədəflərə nail olunmasının təmin etməyən tədbirlərin icrasına məsuliyyət daşıyan sektorda fəaliyyəti olan təşkilatlara təklif və tövsiyələrinin qeyd edildiyi sektor üzrə strateji planın ötən il icrası barədə hesabatı tərtib edir və cari il iyulun 15-dək İqtisadi Şuraya, iyulun 30-dək İqtisadi Şuranın təklif və tövsiyələri nəzərə alınmaqla Nazirlər Kabinetinə təqdim edir.

Hesabat cari il avqustun 15-dək sektor üzrə aparıcı qurumun rəsmi internet sahifəsində yerləşdirilir.

10.8. Sektor üzrə icmallaşdırılmış büdcə planlarının monitoringi Maliyyə Nazirliyi tərəfindən bu Təlimatla müəyyən olunmuş qaydada aparılır və monitoringin yekununda Maliyyə Nazirliyi tərəfindən illik əsasda monitoringin nəticələri hazırlanaraq aidiyyəti üzrə təqdim edilir.

10.9. Sektorda fəaliyyəti olan təşkilatlar Təlimatın müvafiq olaraq 10.7-ci və 10.27-ci bəndlərində qeyd edilən icra hesabatının tərtib edilməsi və monitoring nəticələrinin hazırlanması üçün icrasına məsul olduqları müvafiq sektor üzrə büdcə planlarının ötən il üzrə icrasına dair hesabatı və digər məlumatları Təlimatın 10.6-cı bəndində qeyd edilən formalara uyğun olaraq cari il martın 1-dək həmin sektor üzrə aparıcı quruma təqdim edirlər.

10.10. Yerli xərclərdən maliyyələşdirilən tədbirlərin daxil olduğu sektor üzrə büdcə planlarının icra vəziyyətinə dair hesabat və digər əlaqəli sənədlər yerli icra hakimiyyəti və yerli özünüidarəetmə orqanları tərəfindən bu Təlimatın 10.9-cü bəndinə uyğun olaraq sektor üzrə aparıcı quruma təqdim olunur.

10.11. Təlimatın 10.4-cü bəndində qeyd edilən qurum icrasına məsul olduğu tədbirlərin ötən il icrasına dair hesabatı Təlimatın 10.12-ci bəndi nəzərə alınmaqla hazırlayaraq cari il martın 1-dək birbaşa Maliyyə Nazirliyinə təqdim edir.

10.12. Sektorda fəaliyyəti olan təşkilat, o cümlədən sektor üzrə aparıcı qurum icrasına məsul olduğu müvafiq sektor üzrə büdcə planının icra vəziyyəti ilə bağlı hesabatı tərtib edərəkən məlumatları düzgün qeyd etməli və uyğunsuzluqlara yol verməməlidir.

10.13. Sektor üzrə icmallaşdırılmış büdcə planının monitorinqi sektorda fəaliyyəti olan təşkilatların müvafiq sektor üzrə büdcə planlarına daxil olan tədbirlərin icrasından ötən il faktiki əldə edilmiş nəticələrin Təlimatın 8.2-8.7-ci bəndlərinə uyğun olaraq həmin il üçün nail olunması rəsmi yekun protokollarla razılaşdırılmış nəticələrlə müqayisəsinə əsaslanır.

10.14. Sektor üzrə büdcə planına daxil olan mövcud və davam edən tədbirlər eyni zamanda dövlət və icmal büdcələrin vəsaitləri hesabına maliyyələşdirildikdə həmin tədbirlərin monitorinqi dövlət büdcəsindən ayrılan vəsait çərçivəsində həyata keçirilir.

10.15. Maliyyə Nazirliyi sektor üzrə icmallaşdırılmış büdcə planının ötən il üçün icra vəziyyətinin monitorinqini Təlimatın 10.6-cı bəndinə əsasən sektor üzrə aparıcı qurumun təqdim etdiyi məlumatlar və Təlimatın 10.17-ci bəndinə uyğun olaraq sektor üzrə büdcə planlarının icrasına məsuliyyət daşıyan sektorda fəaliyyəti olan təşkilatların, o cümlədən sektor üzrə aparıcı qurumun təqdim etdiyi izahatlar, təsdiqedicilər və əsaslandırıcı sənədlər, habelə zərurət yarandıqda büdcə və büdcədən kənar vəsaitlərdən istifadəyə dair hesablamalar və digər rəsmi mənbələrdən əldə olunan məlumatlar əsasında illik əsasda həyata keçirir.

10.16. Sektor üzrə büdcə planlarının, o cümlədən tədbirlərin icra vəziyyətinin monitorinqi zamanı təqdim edilmiş məlumatların Maliyyə Nazirliyi tərəfindən təhlili aparılır və sektorda fəaliyyəti olan təşkilatların nümayəndələri ilə iş qaydasında müzakirələr, zərurət olduqda məlumatlarda dəqiqləşdirilmələrin aparılması üçün məlumat mübadiləsi həyata keçirilir. Maliyyə Nazirliyinə təqdim edilən məlumatlarda uyğunsuzluq müəyyən edildiyi hallarda sektor üzrə büdcə planlarının icrasına məsuliyyət daşıyan sektorda fəaliyyəti olan təşkilatlar tədbirlərin icra vəziyyəti barədə izahatlar, təsdiqedicilər və əsaslandırıcı sənədlər rəsmi sorğuya əsasən Maliyyə Nazirliyinə təqdim edirlər.

10.17. Ötən il ərzində sektor üzrə büdcə planına daxil olan tədbirlər tam icra olunduqda, habelə təsdiq edilmiş ayırmalar həddində büdcə vəsaitlərindən tam istifadə edildikdə, lakin Təlimatın 8.2-8.7-ci bəndlərinə uyğun olaraq həmin il üçün nail olunması rəsmi yekun protokollarla razılaşdırılmış nəticələr əldə edilmədikdə, yaxud rəsmi yekun protokollarla razılaşdırılmış və tədbirlərin ötən il icrasının yekununda əldə edilmiş nəticələr sektor üzrə müəyyən edilmiş strateji (aralıq) hədəflərə nail olunmasını təmin etmədikdə, qeyd edilən nəticələrə və ya strateji (aralıq) hədəflərə nail olunmasının səbəblərinin araşdırılması məqsədilə tələb olunan izahatların, təsdiqedicilər və əsaslandırıcı sənədlərin, habelə zərurət yarandıqda digər məlumatların təqdim edilməsi üçün Maliyyə Nazirliyi həmin tədbirlərin icrasına məsuliyyət daşıyan sektorda fəaliyyəti olan təşkilatlara, o cümlədən sektor üzrə aparıcı quruma ayrılıqda rəsmi sorğular göndərir.

10.18. Maliyyə Nazirliyi növbəti illər üçün sektor üzrə strateji planın hazırlanmasında nəzərə alınması üçün sektorda fəaliyyəti olan təşkilatlara göndərdiyi sorğu barədə sektor üzrə aparıcı qurumu məlumatlandırır.

10.19. Ötən ilin dövlət büdcəsində tədbirlərin icrası üçün büdcə və büdcədən kənar vəsaitlər nəzərə alınmaqla sektorda fəaliyyəti olan təşkilata, o cümlədən sektor üzrə aparıcı quruma ayrılmış vəsaitlərin təsdiq edilmiş məbləğləri ilə istifadə olunmuş məbləğlərinin və ya həmin tədbirlərin icrasından nail olunması Təlimatın 8.2-8.7-ci bəndlərinə uyğun olaraq rəsmi yekun protokolla razılaşdırılmış nəticələrlə əldə edilmiş nəticələr arasında yaranmış kənarlaşma 4 faizdən artıq olduqda, bu kənarlaşmanın səbəblərinə dair izahatlar, təsdiqedicilər və əsaslandırıcı sənədlər rəsmi qaydada təsdiq edilməklə sektor üzrə büdcə planının icrasına dair hesabatla əlavə olunmalıdır.

10.20. Sektor üzrə büdcə planında qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş norma və standartlara uyğun icrası nəzərdə tutulan tədbirlərin icra vəziyyətinin monitorinqinin aparılması üçün həmin norma və standartları təsdiq edən müvafiq sənədlər, o cümlədən normativ aktlar sektor üzrə büdcə planının icrası barədə hesabatla əlavə edilməlidir.

10.21. Sektor üzrə fəaliyyəti olan təşkilatın yeni təsis edilməsi (fəaliyyətə başlanması) və ya ləğv edilməsi ilə əlaqədar məlumat mübadiləsi mümkün olmadığı hallarda, monitorinqin nəticələrinin hazırlanması məqsədilə Maliyyə Nazirliyi digər rəsmi mənbələrdən əldə olunan təsdiq olunmuş məlumatlardan istifadə etməklə sektor üzrə büdcə planına daxil olan tədbirlərin icra vəziyyətinin monitorinqini apara bilər.

10.22. Təlimatın müvafiq olaraq 10.7-ci və 10.27-ci bəndlərində qeyd edilən icra hesabatının tərtib edilməsi və monitorinq nəticələrinin hazırlanması üçün təqdim olunan məlumatların mübadiləsi Təlimatın 4.25-4.26-cı bəndlərində qeyd edilən qaydada və ya Maliyyə Nazirliyinə münasibətdə iş qaydasında həyata keçirilir.

10.23. Zərurət olduqda sektor üzrə strateji planın, o cümlədən strateji hədəflərə nail olunmasının icra vəziyyətinin sektor üzrə aparıcı qurum tərəfindən yoxlanılmasına, eləcə də icmallaşdırılmış büdcə planının icrasının Maliyyə Nazirliyi tərəfindən aparılan monitorinqinə mövcud daxili imkanlar və maliyyə resursları hesabına bu sahədə ixtisaslaşmış ekspertlər və ya məsləhətçi şirkət cəlb edilə bilər.

10.24. Təlimatın 10.11-ci bəndinə uyğun təqdim edilən hesabat əsasında monitorinq aparılan zaman Təlimatın 10.13-10.16-cı və 10.19-10.22-ci bəndlərində qeyd edilən müddəalar həmin monitorinqin aparılmasında tətbiq edilir.

10.25. Təlimatın 10.11-ci bəndinə uyğun təqdim edilən hesabat əsasında aparılan monitorinqin nəticələri Maliyyə Nazirliyi tərəfindən Təlimatın 10.27-ci bəndində qeyd edilən tarixlərdə və aidiyyəti üzrə təqdim olunur.

10.26. Maliyyə Nazirliyi sektor üzrə icmallaşdırılmış büdcə planının monitorinq müddətində tədbirlərin ötən il icrasında əldə edilmiş nəticələrə əsasən sektor üzrə strateji (aralıq) hədəflərə, o cümlədən Təlimatın 8.2-8.7-ci bəndlərinə uyğun olaraq rəsmi yekun protokollarla razılaşdırılmış gözlənilən nəticələrə nail olunmadığı hallarda sektorda fəaliyyəti olan təşkilatlara, o cümlədən sektor üzrə aparıcı quruma növbəti illərin sektor strateji və büdcə planlarının hazırlanmasında nəzərə alınması üçün iş qaydasında təklif və tövsiyələr verir.

10.27. Maliyyə Nazirliyi sektor üzrə icmallaşdırılmış büdcə planının ötən il üzrə icrasına dair monitorinq nəticələrini özünün təklif və tövsiyələri ilə birlikdə cari il iyulun 15-dək İqtisadi Şuraya, iyulun 30-dək İqtisadi Şuranın təklif və tövsiyələri nəzərə alınmaqla Nazirlər Kabinetinə təqdim edir.

Monitorinq nəticələri cari il avqustun 15-dək Maliyyə Nazirliyinin rəsmi internet sahifəsində yerləşdirilir.

_____ sektoru üzrə ortamüddətli dövr üçün icmallaşdırılmış büdcə planının strukturu

Sıra №-si	Tədbirin adı	İcraçı təşkilat (qurum)	Tələb olunan maliyyə vəsaiti (manatla)					Nəticə göstəriciləri								
			Cari il üçün gözlənilən	Növbəti il üçün nəzərdə tutulan	Sonrakı üç il üçün proqnoz			Adı	Ölçü vahidi	Ötən il faktiki əldə edilmiş nəticə	Cari il üzrə nail olunması gözlənilən nəticə	Növbəti il üçün nail olunması hədəflənən nəticə	Sonrakı üç il üçün proqnoz			
					20_ il üzrə	20_ il üzrə	20_ il üzrə						20_ il üzrə	20_ il üzrə	20_ il üzrə	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Strateji hədəf																
Proqram																
Altproqram																
1.																

Qeydlər:

- 1-ci sütunda tədbirlərin sıra nömrələri qeyd edilir.
- 2-ci sütunda tədbirlərin tam adı qeyd edilir.
- 2-ci sütun üzrə tədbirlərin adının qeyd olunduğu xanadan əvvəlki sətirlərdə 1-2-ci sütunlar üzrə tədbirin daxil olduğu strateji hədəfin, proqramın və altproqramın adı qeyd edilir. Altproqram üzrə aralıq hədəf müəyyən edildikdə həmin hədəfin adı altproqramın adının olduğu xanadan öncəki xanada qeyd edilir.
- 3-cü sütunda tədbirlərin icrasına məsul olan sektorda fəaliyyəti olan təşkilatların (o cümlədən aparıcı qurumun) adları qeyd edilir.
- 4-cü sütunda büdcə və büdcədən kənar vəsaitlər nəzərə alınmaqla icmallaşdırılmış büdcə planının, o cümlədən strateji hədəf, proqram, altproqram və tədbirlərin maliyyə təminatının cari il üçün gözlənilən məbləği qeyd edilir.
- 5-ci sütunda büdcə və büdcədən kənar vəsaitlər nəzərə alınmaqla icmallaşdırılmış büdcə planı, o cümlədən strateji hədəf, proqram, altproqram və tədbirlər üzrə sifarişlər təqdim edildikdə növbəti il üçün sifarişin məbləği, dövlət büdcəsi təsdiq edildikdən sonra tədbirlərin növbəti ildə icrası üçün təsdiq edilmiş vəsaitin məbləği qeyd edilir.
- 6-8-ci sütunlarda ortamüddətli dövrdə tədbirlərin icrası üçün nəzərdə tutulan büdcə və büdcədən kənar vəsaitlərin cəm məbləği qeyd edilir.
- 9-10-cu sütunlarda strateji hədəfləri ölçməyə imkan verən göstəricilər və tədbirlərin müəyyən edilmiş meyarlar əsasında ölçülməsinə imkan verən nəticə göstəricilərinin müvafiq olaraq adı və ölçü vahidi qeyd edilir.
- 11-12-ci sütunlarda nəticə göstəricisi əsasında tədbirlərin icrasından müvafiq olaraq ötən il faktiki əldə edilmiş və cari ildə gözlənilən nəticələr, habelə strateji hədəflər üzrə ötən il faktiki əldə edilmiş və cari ildə gözlənilən nəticələr qeyd edilir.
- 13-16-cı sütunlarda sektorda fəaliyyəti olan təşkilatların (o cümlədən aparıcı qurumun) tədbirləri üzrə nəticə göstəricisinə uyğun müvafiq olaraq cari il üçün nail olunması gözlənilən və ortamüddətli dövrdə (növbəti il və sonrakı üç ildə) nail olunması hədəflənmiş (o cümlədən yeni siyasət təşəbbüsləri üzrə) nəticələr, habelə ortamüddətli dövr üçün strateji hədəflər üzrə nəticələr qeyd edilir.

_____ sektoru üzrə ortamüddətli dövr üçün icmallaşdırılmış büdcə planının maliyyə təminatı

Sıra №-si	Tədbirin adı	İcraçı təşkilat (qurum)	Növbəti il üçün tələb olunan maliyyə vəsaiti (manatla)			Sonrakı üç il üçün tələb olunan maliyyə vəsaiti (manatla)								
			Büdcə	Büdcədən kənar	Cəm	20_ il üzrə			20_ il üzrə			20_ il üzrə		
						Büdcə	Büdcədən kənar	Cəm	Büdcə	Büdcədən kənar	Cəm	Büdcə	Büdcədən kənar	Cəm
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Strateji hədəf														
Proqram														
Altproqram														
1.														

Qeydlər:

- 1-ci sütunda tədbirlərin sıra nömrələri qeyd edilir.
- 2-ci sütunda tədbirlərin tam adı qeyd edilir.
- 2-ci sütun üzrə tədbirlərin adının qeyd olunduğu xanadan əvvəlki sətirlərdə 1-2-ci sütunlar üzrə tədbirin daxil olduğu strateji hədəf, proqramın və altproqramın adı qeyd edilir. Altproqram üzrə aralıq hədəf müəyyən edildikdə həmin hədəfin adı altproqramın adının olduğu xanadan öncəki xanada qeyd edilir.
- 3-cü sütunda tədbirlərin icrasına məsul olan sektorda fəaliyyəti olan təşkilatların (o cümlədən aparıcı qurumun) adları qeyd edilir.
- 4-15-ci sütunlarda sektor üzrə icmallaşdırılmış büdcə planının, o cümlədən strateji hədəf, proqram, altproqram və tədbirlərin ortamüddətli dövrdə icrası üçün tələb olunan büdcə və büdcədən kənar vəsaitlərin məbləğləri qeyd edilir.

Ortamüddətli dövr üçün mövcud və davam edən tədbirlərə və növbəti il üçün yeni siyasət təşəbbüslərinə dair büdcə vəsaitləri hesabına maliyyələşdirilən xərclər üzrə büdcə sifarişi

(büdcə sifarişini təqdim edən təşkilatın adı)

Büdcə təsnifat kodları	Tədbirin maliyyələşdirilməsi üçün tələb olunan maliyyə vəsaitinin məbləği (manatla)

Sıra №-si	Funksional təsnifat	İnzibati təsnifat	Proqram təsnifatı (tədbir)	İqtisadi təsnifat	Adı	Cari il üçün təsdiq edilmiş dövlət büdcəsində nəzərdə tutulan	Cari il üzrə gözlənilən icra	Növbəti il üçün sifariş			Sonrakı üç il üçün proqnoz		
								Baza	YST	Cəm	20__ il üzrə	20__ il üzrə	20__ il üzrə
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.													

Qeydlər:

- 1-ci sütunda tədbirin sıra nömrəsi qeyd edilir.
- 2-3-cü sütunlarında tədbirin müvafiq olaraq dövlət büdcəsindən maliyyələşdirildiyi büdcə xərclərinin funksional təsnifatının müvafiq bölmə, köməkçi bölmə, paragrafının təsnifat kodu və baş kredit sərəncamçısı üzrə uyğun inzibati təsnifat kodu qeyd edilir.
- 4-cü sütunda proqram təsnifatı üzrə tədbirin daxil olduğu proqram və altproqramın təsnifat kodu, həmçinin tədbirin fərdiləşdirilmiş təsnifat kodu qeyd edilir.
- 5-ci sütunda tədbirin dövlət büdcəsindən maliyyələşdirildiyi iqtisadi kateqoriyalar üzrə büdcə xərclərinin iqtisadi təsnifatının müvafiq bölmə, köməkçi bölmə, paragraf, maddə və yarımaddələri üzrə təsnifat kodu qeyd edilir.
- 2-5-ci sütunlarda qeyd edilmiş təsnifatların müvafiq səviyyələrinin adları, o cümlədən tədbirin tam adı ardıcılıqla 6-cı sütunun müvafiq sətrləri üzrə xanalarda qeyd edilir.
- 7-8-ci sütunlarda tədbirin bütün təsnifat səviyyələri üzrə müvafiq olaraq cari il üçün təsdiq edilmiş vəsaitin və cari il üzrə xərclərin gözlənilən icrasının məbləğləri bütün təsnifat səviyyələri üzrə artan yekunla qeyd edilir.
- 9-11-ci sütunlarda mövcud və davam edən tədbirin və ya yeni siyasət təşəbbüsü olduğu halda yeni tədbirin növbəti il üçün maliyyə təminatına dair büdcə vəsaiti hesabına maliyyələşdirilən xərclər üzrə büdcə sifarişinin məbləği bütün təsnifat səviyyələri üzrə artan yekunla qeyd edilir. Növbəti illərdə təkrarlanması nəzərdə tutulmayan və bir büdcə ili ərzində icra edilən tədbirlər üçün tələb olunan maliyyə vəsaitinin məbləği 11-ci sütunda qeyd edilir.
- 12-14-cü sütunlarda ortamüddətli dövrdə mövcud və davam edən tədbirin həmin dövr üzrə və ya yeni siyasət təşəbbüsü olduğu halda yeni tədbirin icrası nəzərdə tutulan illər üzrə tələb olunan maliyyə vəsaitinə dair büdcə vəsaiti hesabına maliyyələşdirilən xərclər üzrə büdcə sifarişinin bütün təsnifat səviyyələri üzrə artan yekunla qeyd edilir.
- Sektorda fəaliyyəti olan təşkilat (o cümlədən aparıcı qurum) büdcə sifarişini birdən çox tədbirin maliyyələşdirilməsi üçün hazırladıqda cədvəlin son sətrində həmin tədbirlərin maliyyə təminatına dair büdcə vəsaiti hesabına maliyyələşdirilən xərclərin cəm məbləğləri qeyd edilir.

Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin 2025-ci il "09" aprel tarixli 3-23/3-4-8/2025 nömrəli Kollegiya Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Sektorlar üzrə strateji planların və büdcə planlarının tərtibinə dair metodoloji Təlimat"a 4 nömrəli əlavə

Ortamüddətli dövr üçün mövcud və davam edən tədbirlərə və növbəti il üçün yeni siyasət təşəbbüslərinə dair büdcədənəkar vəsaitlər hesabına maliyyələşdirilən xərclər üzrə büdcə sifarişi

(büdcə sifarişini təqdim edən təşkilatın adı)

Sıra №-si	Büdcə təsnifat kodları				Adı	Tədbirin maliyyələşdirilməsi üçün tələb olunan maliyyə vəsaitinin məbləği (manatla)							
	Funksional təsnifat	İnzibati təsnifat	Proqram təsnifatı (tədbir)	İqtisadi təsnifat		Cari il üçün təsdiq edilmiş dövlət büdcəsində nəzərdə tutulan	Cari il üzrə gözlənilən icra	Növbəti il üçün sifariş			Sonrakı üç il üçün proqnoz		
1	2	3	4	5	6	7	8	Baza	YST	Cəm	20__ il üzrə	20__ il üzrə	20__ il üzrə
1.													

Qeydlər:

- 1-ci sütunda tədbirin sıra nömrəsi qeyd edilir.
- 2-3-cü sütunlarında tədbirin müvafiq olaraq dövlət büdcəsindən maliyyələşdirildiyi büdcə xərclərinin funksional təsnifatının müvafiq bölmə, köməkçi bölmə, paragrafının təsnifat kodu və baş kredit sərəncamçısı üzrə uyğun inzibati təsnifat kodu qeyd edilir.
- 4-cü sütunda proqram təsnifatı üzrə tədbirin daxil olduğu proqram və altproqramın təsnifat kodu, həmçinin tədbirin fərdiləşdirilmiş təsnifat kodu qeyd edilir.
- 5-ci sütunda tədbirin dövlət büdcəsindən maliyyələşdirildiyi iqtisadi kateqoriyalar üzrə büdcə xərclərinin iqtisadi təsnifatının müvafiq bölmə, köməkçi bölmə, paragraf, maddə və yarımaddələri üzrə təsnifat kodu qeyd edilir.
- 2-5-ci sütunlarda qeyd edilmiş təsnifatların müvafiq səviyyələrinin adları, o cümlədən tədbirin tam adı ardıcılıqla 6-cı sütunun müvafiq sətrləri üzrə xanalarda qeyd edilir.
- 7-8-ci sütunlarda tədbirin bütün təsnifat səviyyələri üzrə müvafiq olaraq cari il üçün təsdiq edilmiş büdcədənəkar vəsaitin və cari il üzrə büdcədənəkar vəsait hesabına maliyyələşdirilən xərclərin gözlənilən icrasının məbləğləri bütün təsnifat səviyyələri üzrə artan yekunla qeyd edilir.
- 9-11-ci sütunlarda mövcud və davam edən tədbirin və ya yeni siyasət təşəbbüsü olduğu halda yeni tədbirin növbəti il üçün maliyyə təminatına dair büdcədənəkar vəsait hesabına maliyyələşdirilən xərclər üzrə büdcə sifarişinin məbləği bütün təsnifat səviyyələri üzrə artan yekunla qeyd edilir. Növbəti illərdə təkrarlanması nəzərdə tutulmayan və bir büdcə ili ərzində icra edilən tədbirlər üçün tələb olunan maliyyə vəsaitinin məbləği 11-ci sütunda qeyd edilir.
- 12-14-cü sütunlarda ortamüddətli dövrdə mövcud və davam edən tədbirin həmin dövr üzrə və ya yeni siyasət təşəbbüsü olduğu halda yeni tədbirin icrası nəzərdə tutulan illər üzrə tələb olunan maliyyə vəsaitinə dair büdcədənəkar vəsait hesabına maliyyələşdirilən xərclər üzrə büdcə sifarişinin məbləği bütün təsnifat səviyyələri üzrə artan yekunla qeyd edilir.
- Sektorda fəaliyyəti olan təşkilat (o cümlədən aparıcı qurum) büdcə sifarişini birdən çox tədbirin maliyyələşdirilməsi üçün hazırladıqda cədvəlin son sətrində həmin tədbirlərin maliyyə təminatına dair büdcədənəkar vəsait hesabına maliyyələşdirilən xərclərin cəm məbləğləri qeyd edilir.

Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin 2025-ci il "09" aprel tarixli 3-23/3-4-8/2025 nömrəli Kollegiya Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Sektorlar üzrə strateji planların və büdcə planlarının tərtibinə dair metodoloji Təlimat"a 5 nömrəli əlavə

Ortamüddətli dövr üçün _____ sektoru üzrə büdcə planı

(büdcə planını təqdim edən təşkilatın adı)

Sıra №-si	Tədbirin adı	Tədbirin maliyyələşdirilməsi üçün tələb olunan maliyyə vəsaitinin məbləği (manatla)					Nəticə göstəricisi								
		Cari il üzrə gözlənilən	Növbəti il üçün sifariş	Sonrakı üç il üçün proqnoz			Adı	Ölçü vahidi	Ötən il faktiki əldə edilmiş nəticə	Cari il üzrə nail olunması gözlənilən nəticə	Növbəti il üçün nail olunması hədəflənən nəticə	Sonrakı üç il üçün proqnoz			
				20__ il üzrə	20__ il üzrə	20__ il üzrə						20__ il üzrə	20__ il üzrə	20__ il üzrə	20__ il üzrə
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Strateji hədəf															
Proqram															
Altproqram															
1.															

Qeydlər:

- 1-ci sütunda tədbirin sıra nömrəsi qeyd edilir.
- 2-ci sütunda tədbirin tam adı qeyd edilir.
- 2-ci sütun üzrə tədbirin adının qeyd olunduğu xanadan əvvəlki sətirlərdə 1-2-ci sütunlar üzrə tədbirin daxil olduğu strateji hədəfin, proqramın və altproqramın adı qeyd edilir.
- 3-cü sütunda büdcə və büdcədənəknar vəsaitlər nəzərə alınmaqla büdcə planının, o cümlədən tədbirlərin icrası üçün cari il üzrə xərclərin gözlənilən icrasının məbləği qeyd edilir.
- 4-7-ci sütunlarda büdcə və büdcədənəknar vəsaitlər nəzərə alınmaqla mövcud və davam edən tədbirin, habelə yeni siyasət təşəbbüsünün ortamüddətli dövr (növbəti il və sonrakı üç il) üçün icrasına dair müvafiq olaraq büdcə sifarişinin və proqnozlarının (büdcə və büdcədənəknar vəsaitlər nəzərə alınmaqla) məbləğləri qeyd edilir.
- 8-9-cu sütunlarda tədbirin müəyyən edilmiş meyar əsasında ölçülməsinə imkan verən nəticə göstəricisinin müvafiq olaraq adı və ölçü vahidi qeyd edilir.
- 10-15-ci sütunlarda sektorda fəaliyyəti olan təşkilatın (o cümlədən aparıcı qurumun) tədbir üzrə nəticə göstəricisinə uyğun müvafiq olaraq ötən il faktiki əldə etdiyi, cari il üçün nail olunması gözlənilən və ortamüddətli dövrdə (növbəti il və sonrakı üç ildə) nail olunması hədəflənmiş (o cümlədən yeni siyasət təşəbbüsləri üzrə) nəticələr qeyd edilir.

Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin 2025-ci il "09" aprel tarixli 3-23/3-4-8/2025 nömrəli Kollegiya Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Sektorlar üzrə strateji planların və büdcə planlarının tərtibinə dair metodoloji Təlimat"a 6 nömrəli əlavə

Ortamüddətli dövr ərzində həyata keçirilməsi nəzərdə tutulan tədbirlərin icrası üçün tələb olunan maliyyə vəsaitinin mənbəyi haqqında məlumat

(məlumatı təqdim edən təşkilatın adı)

Sıra №-si	Tədbirin adı	Ortamüddətli dövr üçün tələb olunan maliyyə vəsaitinin məbləği (manatla)											
		Növbəti il üçün sifariş			Sonrakı üç il üçün proqnoz								
		büdcə	büdcədən kənar	cəm	20__ il üzrə			20__ il üzrə			20__ il üzrə		
büdcə	büdcədən kənar				cəm	büdcə	büdcədən kənar	cəm	büdcə	büdcədən kənar	cəm		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Strateji hədəf													
Proqram													
Altproqram													
1.													

Qeydlər:

- 1-ci sütunda tədbirin sıra nömrəsi qeyd edilir.
- 2-ci sütunda tədbirin tam adı qeyd edilir.
- 2-ci sütun üzrə tədbirin adının qeyd olunduğu xanadan əvvəlki sətirlərdə 1-2-ci sütunlar üzrə tədbirin daxil olduğu strateji hədəfin, proqramın və altproqramın adı qeyd edilir.
- 3-14-cü sütunlarda büdcə və büdcədənəknar vəsaitlər nəzərə alınmaqla tədbirin, o cümlədən yeni siyasət təşəbbüsünün ortamüddətli dövr (növbəti il və sonrakı üç il) üçün icrasına dair müvafiq olaraq büdcə sifarişinin və proqnozlarının məbləğləri qeyd edilir.

Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin 2025-ci il "09" aprel tarixli 3-23/3-4-8/2025 nömrəli Kollegiya Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Sektorlar üzrə strateji planların və büdcə planlarının tərtibinə dair metodoloji Təlimat"a 7 nömrəli əlavə

Yeni siyasət təşəbbüsünün (YST) təsviri

1.	Adı					
2.	Əlaqəli strateji hədəfin adı					
3.	Prioritetlik dərəcəsi					
4.	İcra müddəti	Ümumi müddəti:	Başlanma tarixi:			
5.	Məqsədi və qısa təsviri		Bitmə tarixi:			
6.	Nəticə göstəricisinin adı	Ölçü vahidi	Növbəti il üçün nail olunması hədəflənən nəticə			
				Sonrakı üç il üçün proqnoz		
			20__ il üzrə	20__ il üzrə	20__ il üzrə	
7.	Büdcə xərclərinin təsnifatı		Ortamüddətli dövr üçün maliyyə tələbi (manatla)			
		Adı	Kodu	Sonrakı üç il üçün proqnoz		
				20__ il üzrə	20__ il üzrə	20__ il üzrə
	Program					
	Funksional					
	İqtisadi					
	İnzibati					

Qeydlər:

- 1-ci sütunda tədbirin sıra nömrəsi qeyd edilir.
- 2-ci sütunda tədbirin dövlət büdcəsindən maliyyələşdirildiyi büdcə xərclərinin funksional təsnifatının müvafiq bölmə, köməkçi bölmə və paraqrafının təsnifat kodu qeyd edilir.
- 3-cü sütunda tədbirin dövlət büdcəsindən maliyyələşdirildiyi büdcə xərclərinin inzibati təsnifatı üzrə müvafiq təsnifat kodu qeyd edilir.
- 4-cü sütunda tədbirin tam adı qeyd edilir.
- 5-6-cı sütunlarda tədbirin əlaqələndirildiyi Dayanıqlı İnkişaf Məqsəd(lər)inin müvafiq olaraq nömrəsi və adı qeyd edilir.
- 7-8-ci sütunlarda tədbirin əlaqələndirildiyi Dayanıqlı İnkişaf Məqsəd(lər)inin aidiyyəti hədəflərinin müvafiq olaraq nömrəsi və adı qeyd edilir.
- 9-10-cu sütunlarda müvafiq olaraq tədbirin icrası üçün ötən ilin dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş və istifadə edilmiş vəsaitlərin (büdcə və büdcədənəknar vəsaitlər nəzərə alınmaqla) məbləğləri qeyd edilir.
- 11-12-ci sütunlarda tədbirin müəyyən edilmiş meyar əsasında ölçülməsinə imkan verən nəticə göstəricisinin müvafiq olaraq adı və ölçü vahidi qeyd edilir. Sektorda fəaliyyəti olan təşkilatın (o cümlədən aparıcı qurumun) tədbiri üzrə müəyyən edilmiş nəticə göstəricisi ilə yanaşı həmin tədbirin əlaqələndirildiyi Dayanıqlı İnkişaf Məqsəd(lər)i üzrə müəyyən edilmiş nəticə göstəriciləri də qeyd edilə bilər.
- 13-cü sütunda nəticə göstəricisi əsasında tədbirin ötən il icrasından əldə edilmiş nəticə qeyd edilir.

Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin 2025-ci il "09" aprel tarixli 3-23/3-4-8/2025 nömrəli Kollegiya Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Sektorlar üzrə strateji planların və büdcə planlarının tərtibinə dair metodoloji Təlimat"a
10 nömrəli əlavə

_____ sektoru üzrə büdcə planının icrasına dair 1 nömrəli Hesabat

Sıra №	Tədbirin adı	İcraçı təşkilatın adı	Ötən ilin dövlət büdcəsində tədbirin icrası üçün nəzərdə tutulmuş vəsaitin məbləği (manatla)	Ötən ildə tədbirin icrası üçün istifadə edilmiş vəsaitin məbləği (manatla)	Nəticə göstəricisi					Ötən il nail olunan hədəflənən nəticənin yenilənmiş proqnozu ilə əldə edilmiş nəticənin müqayisəsi		
					Adı	Ölçü vahidi	Ötən il və ondan öncəki il üzrə faktiki əldə edilmiş nəticə	Ötən il üzrə nail olunan hədəflənən və Maliyyə Nazirliyi ilə razılaşdırılmış nəticə	Ötən il nail olunan nəzərdə tutulmuş nəticənin yenilənmiş proqnozu	Fərq	%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Strateji hədəf												
Program												
Altprogram												
1.												

Qeydlər:

- 1-ci sütunda tədbirin sıra nömrəsi qeyd edilir.
- 2-ci sütunda tədbirin tam adı qeyd edilir.
- 2-ci sütun üzrə tədbirin adının qeyd olunduğu xanadan əvvəlki sətirlərdə 1-2-ci sütunlar üzrə tədbirin daxil olduğu strateji hədəfin, programın və altprogramın adı qeyd edilir.
- 3-cü sütunda tədbirin icrasına məsul olan sektorda fəaliyyəti olan təşkilatın (o cümlədən aparıcı qurumun) adı qeyd edilir.
- 4-cü sütunda tədbirin icrası üçün ötən ilin dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş büdcə və büdcədənəknar vəsaitlərin cəm məbləği qeyd edilir.
- 5-ci sütunda tədbirin icrası üçün ötən il ərzində istifadə edilmiş büdcə və büdcədənəknar vəsaitlərin cəm məbləği qeyd edilir.
- 6-7-ci sütunlarda tədbirin müəyyən edilmiş meyar əsasında ölçülməsinə imkan verən nəticə göstəricisinin müvafiq olaraq adı və ölçü vahidi qeyd edilir.
- 8-9-cu sütunlarda nəticə göstəricisi əsasında tədbirin icrasından müvafiq olaraq ötən il və ondan öncəki il ərzində əldə edilmiş nəticələr qeyd edilir.
- 10-cu sütunda sektorda fəaliyyəti olan təşkilatın (o cümlədən aparıcı qurumun) Maliyyə Nazirliyi ilə rəsmi protokolla razılaşdırdığı və tədbirin nəticə göstəricisinə uyğun ötən ildə nail olunması hədəflənmiş nəticə qeyd edilir.
- 11-ci sütunda müəyyən şərtlər daxilində müxtəlif səbəblərdən cədvəlin 10-cu sütununda qeyd edilmiş nəticədə dəyişiklik olduğu halda yenilənmiş nəticə qeyd edilir.
- 12-13-cü sütunlarda tədbirin icrasından gözlənilən nəticənin proqnozu ilə əldə edilmiş nəticənin icrası göstəriciləri arasındakı kənarlaşma natural və faiz ifadəsində qeyd edilir.

Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin 2025-ci il "09" aprel tarixli 3-23/3-4-8/2025 nömrəli Kollegiya Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Sektorlar üzrə strateji planların və büdcə planlarının tərtibinə dair metodoloji Təlimat"a
11 nömrəli əlavə

_____ sektoru üzrə büdcə planının icrasına dair 2 nömrəli Hesabat

Sıra №	Tədbirin adı	İcraçı təşkilatın adı	Ötən ilin dövlət büdcəsində tədbirin icrası üçün nəzərdə tutulmuş vəsaitin məbləği (manatla)			Ötən ilin yanvarın 1-i tarixinə təşkilatın bank hesabında qalığı (manatla)			Ötən il ərzində tədbirin icrası üçün istifadə edilmiş vəsaitin məbləği (manatla)			Tədbirin icrası üçün istifadə edilmiş əlavə vəsait		Ötən ilin sonunda dövlət büdcəsinə qaytarılan vəsaitin məbləği (manatla)	Tədbirin icrası üçün ötən il nəzərdə tutulan vəsaitlə istifadə edilmiş vəsaitin müqayisəsi	
			büdcə	büdcədən kənar	cəm	büdcə	büdcədən kənar	cəm	büdcə	büdcədən kənar	cəm	mənbənin adı	məbləğ (manatla)		fərq	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Strateji hədəf																
Program																
Altprogram																
1.																

Qeydlər:

- 1-ci sütunda tədbirin sıra nömrəsi qeyd edilir.
- 2-ci sütunda tədbirin tam adı qeyd edilir.
- 3-cü sütun üzrə tədbirin adının qeyd olunduğu xanadan əvvəlki sətrlərdə 1-2-ci sütunlar üzrə tədbirin daxil olduğu strateji hədəfin, proqramın və altproqramın adı qeyd edilir.
- 4-cü sütunda tədbirin icrasına məsul olan sektorda fəaliyyəti olan təşkilatın (o cümlədən aparıcı qurumun) adı qeyd edilir.
- 5-6-cı sütunlarda tədbirin icrası üçün ötən ilin dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş büdcə və büdcədənəknar vəsaitlərin məbləği qeyd edilir.
- 7-9-cu sütunlarda ötən ilin yanvarın 1-i tarixinə təşkilatın bank hesabındakı qalığı barədə (büdcə və büdcədənəknar vəsaitlər məbləği nəzərə alınmaqla) qeyd edilir.
- 10-12-ci sütunlarda tədbirin icrası üçün ötən il ərzində istifadə edilmiş büdcə və büdcədənəknar vəsaitlərin məbləği qeyd edilir.
- 13-14-cü sütunlarda tədbirin icrası üçün istifadə edilmiş və büdcə planında nəzərdə tutulmayan əlavə vəsaitin müvafiq olaraq mənbəyi və məbləği qeyd edilir.
- 15-ci sütunda ötən ilin sonunda sektorda fəaliyyəti olan təşkilat (o cümlədən aparıcı qurumun) tərəfindən dövlət büdcəsinə qaytarılan vəsaitin məbləği qeyd edilir.
- 16-17-ci sütunlarda tədbirin icrası üçün ötən ilin dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş vəsaitlə istifadə edilmiş vəsaitin (büdcədənəknar vəsait nəzərə alınmaqla) arasında yaranmış kənarlaşma mənatla və faiz ifadəsində qeyd edilir.

Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin 2025-ci il "09" aprel tarixli 3-23/3-4-8/2025 nömrəli Kollegiya Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Sektorlar üzrə strateji planların və büdcə planlarının tərtibinə dair metodoloji Təlimat"a
12 nömrəli əlavə

Sektor üzrə strateji (büdcə) planın, o cümlədən büdcə proqnozlarının razılaşdırılması üçün

P R O T O K O L**Bakı şəhəri****"__" _____ 20__ il**

_____ (sektor üzrə aparıcı qurumun və ya sektorda fəaliyyəti olan təşkilatın adı) 20__-20__ illər üçün büdcə xərclərinin proqram təsnifatının _____ sektoru üzrə strateji (büdcə) plan razılaşdırılır.

Qoşma: ___ vərəq.

**Azərbaycan Respublikasının
maliyyə nazirinin müavini**

**Sektor üzrə aparıcı qurumun (sektorda
fəaliyyəti olan təşkilatın, yaxud
tabeliyindəki qurumun) rəhbərinin
vəzifəsi**

_____
(adı və soyadı)

_____
(adı və soyadı)

**Ortamüddətli xərclər
çərçivəsinin hazırlanması
mərkəzinin direktoru**

**Sektor üzrə strateji (büdcə) planın
hazırlanmasına məsul olan struktur
bölmənin rəhbərinin vəzifəsi**

_____
(adı və soyadı)

_____
(adı və soyadı)